БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 99 (8319) | 1957 оной апрелиин 26, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Молдавска ССР-эй Чадыр-Лунгска район

Партиин райкомой секретарь нүхэр ВОЛНЯНСКДА
Райисполкомой түрүүлэгшэ нүхэр ЛОБЫТОВТА
Комсомолой райкомой секретарь нүхэр ИОРГОВТО
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ПАПУРОВТА
„Заветы Ильича" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр КИРИОГЛАДА
„Комсомолец" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр СТОЯНОВТА
„Ленинский путь" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ХОДЗИЦКДА
„Советская Молдавия" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр КАРАФИЗИДА
Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ИВАНОВТО
Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ГУБАРЬТА
Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ТОПЧАДА
Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ПАСКАЛОВТА
Микоянай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр САМСИДА
Гахайн фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд нүхэд ПИСОВТО, ТАУКЧИДА, КИОСЯДА
Колхозуудай зоотехнигүүд нүхэд ТКАЧУГТА, ЛАЗУТКИНАДА
МТС-үүдэй главна зоотехнигүүд нүхэд КОЗЛОВСКИДО, ВАЙНДА
Районой главна ветврач нүхэр ВАЙНБЕРГДЭ
Фермэнүүдые даагшад нүхэд ШАВРИЕВТА, КИОСЯДА
МТС-эй главна агроном нүхэр АНИСИМОВТЭ
Маленковой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр ПАПУРОВАДА
Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организациин секретарь нүхэр КУЧЕРЕНКЭДЭ
Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо кукуруза ургуулдаг звеногой хүтэлбэрилэгшэ, районно Соведэй депутат нүхэр ЖЕЛЯПОВАДА
Тракторна бригадын бригадир, районно Соведэй депутат нүхэр ИВАНОВТО

Хүндэтэ нүхэд! 1957 ондо мяха ехээр абаха талаар Танай абаһан уялганууд «Правдада» апрелиин 24-дэ толилогдожо, бидэнэр тэдэнииетнай тон анхаралтайгаар уншаабди.

1957 оной апрельдэ болоһон Центрально-Хара хүрьһэтэ областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ Тамбовско областиин Мичуринска районой Коминтернын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Е. И. Андреева гайхамшагта үүсхэл гаргажа, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 1957 ондо 60 центнер мяха, 1958 ондо 110 центнер, 1960 ондо 170 центнер мяха абахабди гэжэ колхознигуудай зүгһөө мэдүүлһэн байгаа. Воронежско областиин Семилукска районой «Заря социализма» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр М. В. Батухтин) эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 1957 ондо 61 центнер мяха, 1958 ондо 110 центнер, 1959 ондо 147 центнер, 1960 ондо 174 центнер мяха абаха гэһэн уялга абаа; гадна 1957 ондо тус колхоз 355 центнер һү, 1958 ондо 422 центнер, 1959 ондо 488 центнер, 1960 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 525 центнер һү һааха уялга абаһан байна.

Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 100 центнер мяха, 400 центнер һү абаха гэһэн түрүү колхозуудай үүсхэлые улам олон колхозууд, совхозууд дэмжэнэ, хүдөө ажахын улам олон хүдэлмэрилэгшэд энээнииень һайшаажа байна гэжэ совет арад ханангяар тэмдэглэнэ. Танайшье абаһан уялганууд энээн тухай эли тодоор гэршэлнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича», «Комсомолец», «Ленинский путь», «Советская Молдавия» колхозууд эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 100, 100-һаа дээшэ центнер мяха абаха гэһэн уялга энэ жэлдэ абаба. Республикын бусад колхозуудшье ехэ уялгануудые абаа. Һү, мяха ехээр абаха талаар колхоз, совхозуудта байһан айхабтар ехэ арга боломжонуудые бидэнэр һаял хэрэглэжэ эхилбэбди гэжэ эдэ уялганууд харуулна.

Орон дотороо хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абадаг болохын түлөө тэмсэлдэ гайхамшагта үүсхэл гаргаһан, манай үеын ёһотой түрүүшүүл, Таанадые КПСС-эй Центральна Комитедэй даалгабаряар үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалжа, баясхалан хүргэнэб. Ехэ уялгануудые абахадаа, Таанад ажал хэрэгтээ гүрэн түрын ёһоор хандажа, манай арадай аша туһые гүнзэгы һайнаар ойлгожо, бүхы орондоо һайн үльгэр жэшээ харуулбат.

Колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхоз, МТС-үүдэй директорнүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна, советскэ, комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд Танай уряае дэмжэхэ байһаниинь дамжаггүй. Хэрбээ бүхы колхоз, совхозууд танай жэшээе даган мяха, һү эрид ехээр абахын тулада бии байһан арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглээ һаань, совет оромнай нэгэ-хоёр жэлэй туршада орон дотороо хүрэхэ мал ажалай продуктнуудые абахаһаа гадна, хилын саана худалдахын тулада нилээд ехэ мяха, һү абажа шадаха байна.

Мяха, һү ехээр абаха талаар Таанадтал адли ехэ арга боломжотой бусад областьнуудай болон республикануудай олон колхоз, совхозууд Танай үүсхэлые һайшаан дэмжэхэ бээ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет найдана.

Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, арадайнгаа ажабайдалые улам һайжаруулха хэрэгтэ гайхамшагта хубита оруулхыетнай Таанадта хүсэнэб.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. ХРУЩЕВ.

1957 оной апрелиин 24.

МТС-үүдэй партийна организациин шухала зорилгонууд

Республикымнай колхоз, совхозуудай газар таряалангай ажахын ехэ гээгдэлдэ орожо, орооһо таряагай, үбһэ ногооной өөдэгүй бага ургаса абадаг дээрэһээ мал ажалһаа продукци ехээр абадаг болохо тушаа партиин ХХ съездын Директивэнүүдээр табигдаһан зорилгонууд гүйсэ дүүргэгдэжэ байна гэжэ КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой IV пленум тэмдэглээд, энэ ехэ гээгдэлһээ яажа гараха тушаа тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан байна. Энэ жэлдэ орооһото культурануудай ургаса гектар бүриһөө 12 центнер, овощиин ургаса 130 центнер, картаабхын ургаса 100 центнер, кукуруза болон бусад силоснэ культурануудай ургаса 150 центнер, гектар бүхэнһөө 10 центнер үбһэ абаха, 100 мянган га шэнэ газар ашаглаха зорилго табигдаа. Мүн энэ жэлдэ нёдондонойхитой сасуулхада мяха абалгые 1,5 дахин, һү һаалгые 1,7 дахин, нооһо абалгые 20 процентээр ехэ болгохо зэргэтэйбди.

Энэ шухала зорилго бэелүүлхэдэ МТС-үүдэй партийна организацинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Табигдаад байһан энэ харюусалгатай зорилгые дүүргэхын тулада МТС-үүдэй партийна организацинууд механизаторнуудай дунда нилээд ехэ эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай болоно.

Хүдөө ажахые эрид түргэнөөр үргэжөөхэ тушаа партиин ХХ съездын, КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумүүдэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэ шадалые шадамараар элсүүлэн эмхидхэжэ, һайн амжалтануудые туйлаһан МТС-үүдэй партийна организацинууд һүүлэй хоёр жэл соо манай республикада олон боложо байна. Тиимэ бараг һайнаар хүдэлдэг парторганизацинуудай тоодо Үшөөтэйн, Кабанскын, Түнхэнэй, Саянтын МТС-үүдэй партийна организацинууд оролсоно.

Жэшээлхэдэ, Үшөөтэйн МТС-эй партийна организаци, станциин директорэй хамта нёдондо жэлдэ тракторна бригадануудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ эхилһэн байна. Тракторна бригадануудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ эхилһэнэй ашаар тракторна бригадануудта туһалбариин ажал хэдэг хүнүүд хөөрүүлэгдэһэн, заһабарилгада гаргагдадаг мүнгэн зөөри, горючи болон тоһодохо зүйлнүүд ехээр хамгадаһан, тракторна хүдэлмэриин шанар һайжарһан байна. Ажал эмхидхэхэ энэ түрүү арга хэрэглэһэнэй ашаар Үшөөтэйн МТС тракторна хүдэлмэриингөө 1956 оной түсэб зөөлэн хахалалгаар дүүлэн дүүргэһэн, элдүүрилэгдэһэн гектар бүхэнэй өөрын үнын түсэбэйхиһөө 64 мүнгөөр химдаруулһан байна. Түсэбөөр хараалагдаһан 10 центнерэй орондо тус МТС-эй харьяата колхозууд гектар бүриһөө 11,5 центнер орооһо таряа хуряаһан байна.

Энэ МТС-эй партийна организаци механизаторнуудай эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа, мүн мүрысөөн һайнаар эмхидхэхэ тушаа анхаралаа ходо табижа байдаг. Нёдондонойхиһоо бүри һайн үрэ дүн туйлахын түлөө энэ МТС-эй механизаторнууд хоорондоо мүрысэнхэй. Мүрысөөндэ илагшад материальна талаар урмашуулагдажа байдаг. Хабарай полевой хүдэлмэриие энэ МТС эмхитэй һайнаар хэжэ байна. Эртын пар хахалалгаар МТС-үүдэй дунда түрүүлжэ ябана.

Ехэ Кударын, Бургалтайн болон бусад олон МТС-үүдэй тракторна бригадануудта партийно-комсомольско группанууд эмхидхэгдээд, хүдэлжэ захалаа.

Гэхэтэй хамта республикымнай олон МТС-үүдэй партийна организацинууд үшөөл һулаар хүдэлһөөр. Хориин, Жэрэмэй, Нарһатын, Ново-Брянын, Закаменай МТС-үүдэй партийна организацинууд станцинуудайнгаа хүдэлмэри һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй, механизаторнуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулна. Агротехникын заабаринуудые наринаар сахижа, орооһото, силоснэ болон овощной культурануудай баян ургаса абаха тушаа партиин обкомой IV пленумэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри механизаторнуудай дунда үшөөл һулаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, хабарай полевой хүдэлмэриин эхилбэшье, Хориин МТС-эй тракторна бригадануудай хоорондо мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, механизаторнууд туд тудтаа уялга абаадүй. Тракторна бригадануудта үнгэргэгдэхэ политическэ хүдэлмэриин түсэб табигдаагүй байһаар. Мүн Гашейн, Ториин МТС-үүдэй партийна организацинууд механизаторнуудай байра байдал һайжаруулха тушаа ёһотой анхарал табинагүй. Эдэ дутагдалнууд дары усадхагдаха, механизаторнуудта таатай зохид байра байдал байгуулагдаха зэргэтэй.

Кукуруза тарилгада хүдэлхэ хүнүүдые кукурузын агротехникэтэй танилсуулха, механизаторнуудай дунда мүрысөө һайнаар хүтэлбэрилхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулха, түрүү дүршэл дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтын ба бусад хойшолуулашагүй олон зорилгонууд МТС-үүдэй партийна организацинуудай үмэнэ табигдаад байна. Эдэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхын тула тэндэхи партийна организацинууд машина, зэмсэгүүдые бүри һайнаар ашаглуулдаг болохо, ажал эмхидхэхэ, түрүү аргануудые хэрэглэхэ, коммунистнуудые ажалдань зүбөөр хубаарилан табиха, тракторна бригадануудта партийна, партийно-комсомольско группа байгуулха, тэдээндэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ байха уялгатай.

Партиин айкомууд болон тэдэнэй инструкторска группанууд МТС-үүдэй партийна организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулха тушаа анхаралаа табижа, секретарьнуудтань заабари, туһаламжа үгэжэ байха зэргэтэй.

Үндэр баян ургаса ургуулжа абахын түлөө олон мянган механизаторнуудай ажалай эдэбхи үүсхэл бадарган Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе ажалай ехэ бэлэгүүдээр угтаха гээшэ МТС-үүдэй партийна организацинуудай дайшалхы зорилго болоно.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Композитор В. П. Соловьёв-Седой гэгшые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Композитор В. П. Соловьев-Седойн түрэһөөр 50 жэл гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, мүн хүгжэм, дуу зохёолгын талаар ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, Соловьев-Седой Василий Павловичые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо Д. КОРОТЧЕНКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1957 оной апрелиин 24.

СССР-эй Худалдаа наймаанай министерстводэ

Арадай хэрэглэмжын зарим эд бараанай гүрэнэй сэн доошолуулагдаба

Энэ оной апрелиин 25-һаа эхилэн, арадай хэрэглэмжын зарим эд бараануудай сэнгынь доошолуулагдаба.

Будильник-часынуудай сэн 20 процентээр, тэрэ тоодо багахан будильнигуудай сэн 32 процентээр, алтан корпустой эхэнэрэй гарай час 10-һаа 15 процент хүрэтэр, зарим пылесосууд 20 процентээр, электропроигрывательнууд 30 процентээр, зарим загаһанай, мүн ургамалай консервэнүүд 10 процентээр, тэрэнһээ ехээршье доошолуулагдаа.

Обедтэ хэрэглэгдэдэг овощиин консервын, крупагай концентрадай, хүүгэдэй талханай, һурагшадай портфелиин, парфюмериин зарим зүйлнүүдэй, тэрэшэлэн арадай хэрэглэмжын бусад эд бараануудай сэнгынь 15 процентээр, зарим ушарнуудта тэрэнһээ ехээршье доошолуулагдаба.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! 1957 оной хабар тарилгаяа амжалтатай һайнаар хэжэ, элбэг баян ургаса абая!

(1957 оной Май 1-дэ зорюулһан КПСС-эй ЦК-гэй уряануудһаа)

Эртын тарилгада оробо

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлдэ аймагай колхозууд 40 гаран мянган гектарта орооһото культурануудай тарилга хэхэ байна.

Тарилгада түрүү арга үргэнөөр хэрэглэгдэхэ. Шэниисын 60 процентнь хэрээһэлүүлэн таригдаха юм.

Мүнөө аймагай колхозууд газарай шииг нойто бариха хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа дүүргээд, эртын тарилга хэжэ эхилбэ. Һаяхан Ждановай, Молотовой, Логовскиин нэрэмжэтэ колхозууд тарилгадаа ороо. Эдэ колхозуудта түрүүшын үдэр 150 гаран гектар шэниисэ таригдаа.

Т. Гармаев, манай корреспондент.

Шэниисэ тарижа эхилбэ

Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата колхозууд апрелиин 23-һаа шэниисэ тарижа эхилбэ.

Нүхэр И. В. Капустинай хүтэлбэрилдэг долоодохи тракторна бригадын трактористнууд Н. К. Степанов, Г. П. Тимофеев гэгшэд апрелиин 23-най үдын хойно «Комбайн» колхозой поли дээрэ тарилга хэжэ эхилээд, 20 гектарта шэниисэ тариба.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг Д. В. Жарниковай, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг И. Д. Игумновай тракторна бригаданууд үсэгэлдэр шэниисэ тарижа эхилээ. Түрүүшын гектарнууд агротехникын ёһоор, һайн шанартайгаар таригдаа.

Кударын аймаг.

Г. Одоев.

Тарилгаяа богони болзорто дүүргэхэбди

Манай 4-дэхи бригадынхид нёдондо жэлдэ тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые 100 процент дүүргээ һэн. «Победа» колхозой 4-дэхи таряан ажалай бригадынхидтай хамта ажаллажа, гектар бүриһөө 7 центнер орооһо таряанай ургаса абаабди. Тиихэдэ 100 гектар газарай га бүриһөө 18 центнер таряа хуряагаабди.

Мүнөө жэлдэ 1100 гаран гектар, тэрэ тоодо 500 гектарта шэниисэ, 116 гектарта хара таряа тарихабди. Эртын культурануудай тарилгые 10—12 үдэрэй турша соо дүүргэхээр хараалнабди. Энээнэй түлөө техникэ, зэмсэгүүднай һайнаар заһабарилагдаа. Мүн тарилгын үедэ техническэ харууһалга бүри һайнаар хэхэбди, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахабди.

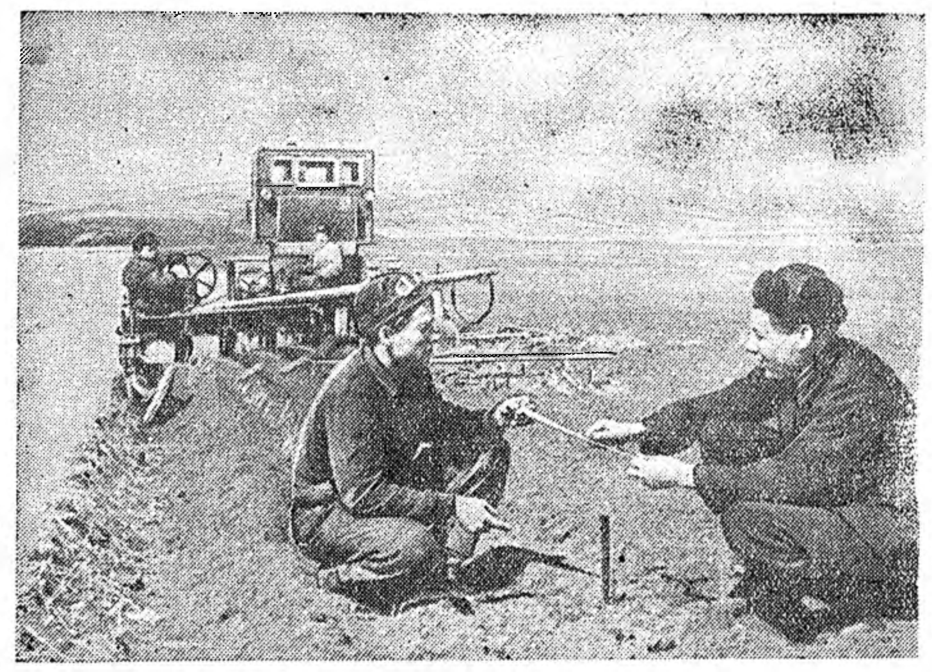
Манай бригадынхид орооһо таряанай ургаса гектар бүриһөө 12 центнерһээ доошо бэшэ абахаар шиидэнхэй. Оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ, уялгаяа заабол дүүргэхэбди. Мүнөө поли дээрэмнай 150 гаран тонно наг шэбхэ зөөгдэнхэй, 260 гектарта саһан тогтоогдоо һэн. Мүн 472 гектар газарта һайрамай уһа тогтоогообди, 400-гаад гектар газарта эртын борнойлго хэгдээ.

Нёдондо 340 гектар пар хахалаа һэмди, тэрээндээ шэниисэ хэрээһэлүүлэн тарихабди.

Оройн таригдаха овёс, зелёнко гэхэ мэтын культурануудай газарые хахалжа эхилхэмнай.

Гэбэшье, ажалхүдэлмэридэмнай үшөөл дутагдалнууд бии. Полевой хүдэлмэридөө гараһаар нилээд боложо байнабди. Вагончитууд һайнаар заһабарилагдаагүй, механизаторнуудые эдеэ хоолоор хангаха хэрэгтэ дутагдал бии. Механизаторнуудай байра байдалые һайжаруулха тушаа «Победа» колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Бертунов) анхаралаа табихаар сагынь болоо.

Д. Полянский, Хонхолойн МТС-эй 4-дэхи тракторна бригадын бригадир.

Зэдын аймагай Үшөөтын МТС-эй № 4-дэхи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Шестаков) энэ жэлдэ 1200 гектар газарта шииг нойто бариха хүдэлмэри хээ. Мүн 800 гектар газарта лущени хэбэ, 460 гектарта пар хахалаа. Эдэ үдэрнүүдтэ бригадынхид хабарай тарилгада орохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) № 4-дэхи тракторна бригадын бригадир С. И. Шестаков, тракторист Ф. Д. Заболотский гэгшэд харуулагдана.

З. Веснинагай фото.

Тракторнууд булта хүдэлнэ

Хабарай тарилгын хаһа саг ерэжэ, МТС-эй бүхы тракторнууд поли дээрэ хүдэлжэ байнхай. Мүнөө үедэ МТС-эй харьяата колхозуудта 2300 гектар пар хахалагдаад, гурба мянган гектар нёдондоной пар борнойлогдоод байнхай.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ «8-ое Марта», «Улаан Оронго», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта хара таряа, шэниисэ таригдажа эхилбэ. «8-ое Марта» колхоздо нүхэр Трифоновэй тракторна бригада зуугаад гектар тарилга хээ. Мүн «Улаан Оронго» колхоздо гурбан тракторна бригада тарилгада ороо.

Энэ жэлдэ МТС-эй техникэ урда жэлнүүдэйхиһээ һайнаар хүдэлнэ. Мүнөө үедэ тракторнууднай хоёр халаанда ажаллана.

Социалистическэ мүрысөөнэй һүүлэй арбан хоногой дүн гаргахада хоёрдохи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Мункуев) түрүүлбэ. Энэ бригада бултанһаа түрүүн эртын борнойлго хэхэ, пар хахалха түсэбөө дүүргээ, хүдэлмэриинь шанар һайн байба. Тус бригадада МТС-эй дирекциин, партийна бюрогой болон профсоюзай месткомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

МТС-эй механизаторнууд мүнөө жэлдэ полевой хүдэлмэриие агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэжэ, үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө 7 трактор аргал шэбхэ зөөлгэдэ ябана. Жэшээнь, «Коммунизм» колхозой поли дээрэ МТС-эй хүсөөр 600-гаад тонно шэбхэ зөөгдөө. Тракторай хүдэлмэриин үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө урда жэлнүүдтэ орбол прицепщигүүд болон бусад хамһагшадай тоо хоёр дахин үсөөн болонхой.

С. Ярославский, Саянтын МТС-эй главна агроном.

Нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

Цагаан-Усанай МТС-эй табадахи тракторна бригада (бригадирынь Г. Грехов) «Коммунизм» колхозой поли дээрэ хабарай хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуулжа байна.

Пар дээрэ шииг нойто барихын түлөө эртын борнойлго хээд, тус бригада мүнөө 410 га газар хахалаа. Мүн баһа 40 га шэнэ газар элдүүрилэгдээ.

Тус бригадын тракторист Н. С. Плюснин «ДТ-54» трактораар 6—7 га хахалха нормотой аад, 9—10 га хүргэнэ.

Тэрэшэлэн трактористнууд нүхэд Игумнов, Баранов, Петров гэгшэд мүн лэ халаанайнгаа нормые үлүүлэн дүүргэжэ, 8 га хүрэтэр һайн шанартайгаар хахална.

Д. Жигмитов.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БОЛОН БАРИЛГА ХҮТЭЛБЭРИЛГЫЕ САШАДАНЬ ҺАЙЖАРУУЛХА

Арадай ажахын хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха тухай асуудалда Коммунистическэ парти болон Советскэ правительство ходоодоо тусгаар анхаралаа хандуулдаг байгаа гэжэ нүхэр **Климов** элидхэл соогоо тэмдэглэбэ. Ороной экономикын хүгжэлтэтэй хамта, арадай ажахые хүтэлбэрилхэ эмхидхэлэй арга формонууд ондоо болгогдожо, творческо ёһоор шэнэлэгдэдэг байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ асуудалаар хэдэн хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ. Тэрэнэй ашаар промышленность болон барилгын хэрэгые хүтэлбэрилхэ асуудалые КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй хараалһан ёһоор үндэһөөрнь һайжаруулха эхин табигдаа. Социалистическэ экономикын барагдашагүй ехэ арга боломжонуудые һайнаар хэрэглэхын тулада манай парти Ленинэй заабаряар демократическа централизмые бэелүүлэн, предприятинууд болон барилгын организацинуудай ажал-ябуулгые хүтэлбэрилхэ шэнэ арга формо хараалаа.

Хүтэлбэрилгые шэнэ аргаар эмхидхэдэг болоходоо предприяти болон барилгын организацинуудай ажал-ябуулга министерствонүүд болон зургаануудай мэдэлһээ гаргажа, административно-экономическа районуудта байгуулагдадаг совнархозуудай хүтэлбэрилгэдэ орохо байна.

— Эдэ хэмжээнүүдые манай республикын ажалшад халуунаар һайшаана,—гэжэ нүхэр Климов хэлэнэ. —Тезисүүдые зүбшэн хэлсэлгэ ажалай болон политическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байнхай. Ажалшадай зүгһөө хэдэ хэдэн үнэтэ дурадхалнууд ороно. Зорилго юуб гэхэдэ, тэдэ дурадхалнуудые анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзөөд, бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй.

Саашань элидхэлшэ КПСС-эй обкомой үзэмжэдэ табигдаһан республикын промышленность болон барилгын хэрэгые хүтэлбэрилхэ шэнэ структура тушаа тогтон хэлэбэ.

— Манай республикын ажахые, тэрэнэй баялигые, мүн промышленность болон барилгын хэрэгэй хүгжэлтые, саашанхи арга боломжонуудыень анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзөөд байхада, республика доторнай административно-экономическа район байгуулха тухай асуудал табихаар байна.

Партиин Центральна Комитедэй болон Советскэ правительствын эсэгэ ёһоной туһаламжын ашаар манай республика дотор промышленность хүсэтэ ехээр хүгжэжэ байнхай. Республикын промышленностиин гаргадаг продукциин хэмжээе 1928 онойхитой сасуулхада 48 дахин ехэ болоһон байна. Зүүн Сибириин областьнуудай дунда Бурят-Монгол нютагнай шухаг металл малталгаар, эдеэ хоолой зүйл гаргалгаар тусгаар мэргэжэһэн район болоно. Республика доторнай модо бэлэдхэлгэ, тэрэниие болбосоруулга, машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга ехээр хүгжэһэн байна. Манай республикаһаа ехэхэн хэмжээнэй монсогор модон, хюрөөдэмэл модон, цемент, сонхын шэл, шухаг металлнуудай концентрадууд, нооһон бүд, мяхаар, загаһаар хэһэн консервэ, сагаан эдеэн ороной бусад районуудта абаашагдана. Бурят-Монголой үүргэ саашадаашье ехэ болохо байна. Зургаадахи табанжэлдэ республика доторнай хэдэн шэнэ томо предприятинууд, барилгын организацинууд байгуулагдаха.

Үйлэдбэри хүтэлбэрилгын эмхидхэлэй зүйтэй гурим олохын тулада КПСС-эй обком тусгаар комиссинуудые байгуулһан байгаа. Эдэ комиссинуудта предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, инженернүүд, экономистнууд, партийна, советскэ, профсоюзна хүдэлмэрилэгшэд оролсоһон юм. Тэдэнэр энэ асуудалые хамтаараа зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээнүүдые хараалаад, пленумэй үзэмжэдэ табяа.

Промышленность болон барилгын хэрэгые хүтэлбэрилхын тулада манай республикада арадай ажахын Совет байгуулагдахаар хараалагдана.

Бурят-Монголой промышленностиин олон ондоо һалбаритай байһые, мүн ажахын болон техническэ хүтэлбэрилгын нилээд бэрхэшээлтэй байһые хараадаа абажа Совнархоздо Управленинүүд болон таһагуудые байгуулхада таарамжатай гэжэ тухайлагдана. Иимэ Управленинүүд байгуулагдахаар хараалагдана гэбэл: барилгын болон проектнэ организацинуудай; барилгын материалнуудай; горнорудна промышленностиин; геологи болон газарай баялигые хамгаалгын; машина бүтээлгын болон металл болбосоруулгын промышленностиин; эдеэ хоолой; тэдхэмжын ба хангалгын; мүн хүнгэн промышленностиин таһаг эмхидхэгдэхэ.

«Забайкаллес» комбинат тэрэ ёһоороо үлөөд, модо бэлэдхэлэй болон модо болбосоруулгын бүхы предприятинууд тэрэнэй мэдэлдэ үгтэхөөр хараалагдана.

Хамта дээрээ республика дотор

> **КПСС-эй обкомой ээлжээтэ Пленум һаяхан боложо үнгэрөө. «Промышленность болон барилга хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха тухай» асуудалаар партиин обкомой секретарь нүхэр Г. И. КЛИМОВ элидхэл хэһэн байна.**
>
> **Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд манай республикые административно-экономическа район болгоод, арадай ажахын Совет байгуулха гэһэн һанаашалгые бүримүһэн һайшааба.**

бии байһан 229 предприятиин 111-иинь Совнархозой мэдэлдэ орохо. Республикын бүхы предприятинуудай үйлэдбэрилдэг продукциин 87 процентые Совнархозой мэдэлдэхи предприятинууд гаргаха болоно.

Нютагай Соведүүдэй мэдэлдэ үлэһэн нютагай промышленностиие хүтэлбэрилхын тулада республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ городской болон районно промышленностиин Управлени байгуулагдаха болоно. (Урдань нютагай болон эдеэ хоолой промышленностиин министерство, тэрэшэлэн түлишын промышленностиин Управлени байһан эмхи зургаанууд мүнөө энэ шэнэ Управлени болгогдон хубилагдаа). Энэ Управлениин мэдэлдэ аймпромкомбинадууд болон аймпищекомбинадууд орохо юм. Пекарнинуудай ажал хэрэгые, кондитерска промышленностиие хүтэлбэрилхын тулада хилээмэ баридаг трест байгуулагдахаар. Энэ трест республикын Совминэй мэдэлдэ орохо зэргэтэй. Городой болон районой промышленностиие түүхэй эдээр хангалга Главснабсбыт трест бэелүүлхэ. Тиимэһээ тэрэнэй үүргэнь нилээд ехэ болоно.

Шэнээр байгуулагдаһан Управленинүүдтэ хэрэг ажалаа һайн мэдэхэ, олоной найдабариие харюулжа шадаха хүнүүд табигдаха зэргэтэй гэжэ нүхэр Климов элидхэлэйнгээ эсэстэ онсолон тэмдэглэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэн болоо. Түрүүлэн үгэ абаһан республикын Госпланай түрүүлэгшэ нүхэр **Егорова** Бурят-Монголдо Совнархоз байгуулха гэһэн һанамжые бүримүһэн һайшаагаад, эдеэ хоолой, нютагай промышленностиин предприятинуудые Совнархозой мэдэлдэ оруулангүй, Министрнүүдэй Соведэй мэдэлдэ үлөөхэ гэһэн һанамжа дурадхана.

Энэ дурадхалыень нютагай промышленностиин министр нүхэр **Пиноваров** һайшаан дэмжэбэ. Манай республика дотор хүнгэн промышленностиин хэдэн предприятинууд бии аад, ондо ондоо мэдэлдэ байдаг гэжэ тэрэ хэлэбэ. Сүхын арһанай завод Кяхтын гуталай фабрика хоёр адлирхуу ажалтай аад, ондо ондоо мэдэлтэй. Эдэ предприятинуудые нэгэ мэдэлдэ оруулха гэжэ дурадхана.

Промышленность болон барилга хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулгада профсоюзуудай үүргэ угаа ехэ гээшэ гэжэ Облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Шевченко** хэлэбэ. Профсоюзуудай ажал-ябуулгые саашадань һайжаруулхын тулада мүнөөнэй структурые хубилгажа, профсоюзуудай райкомуудые бии болгоод, олон обкомуудай орондо ганса обком байгуулжа, тэрэниие профсоюзуудай ЦК-да мэдэлтэй болгобол таарамжатай гэжэ дурадхана. Энэ һанамжаяа лаблахын тулада хэдэн жэшээ баримтануудые дурадхаба.

Удаань үгэ абаһан КПСС-эй Кабанскын айкомой секретарь нүхэр **Мирошниченко** иигэжэ хэлээ:

—Һүүлэй гурбан жэлэй туршада Кабанскын аймагай ажахыда угаа ехэ хубилалтанууд болоо. Промышленна продукци гаргалга горьтойгоор нэмээ. Аймагтамнай хэдэн шэнэ предприяти бии болонхой. Зүгөөр, эдэ предприятинуудай олонхинь түбэй газарһаа мэдэлтэй юм. Энээнэй эсэстэ шиидхэгдэхээр болоһон шухала асуудалнууд удааруулагдадаг гээшэ. Жэшээнь, цементын заводые абаад үзэе. Энэ завод һүүлэй жэл хахад соо түсэбөө дүүргэдэггүй байгаа. Яахадааб гэхэдэ, министерство энэ предприятиие муугаар хүтэлбэрилдэг байһан юм. Гэхэ зуура, энэ предприяти барилгын хэрэгсэлнүүдые ехээр бүтээжэ шадаха аргатай. Теэд аймагтамнай барилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг үшөө хэдэн жэжэ предприятинууд бии. Эдэниие нэгэдүүлжэ, һомологдодог зөөриие дүүрэнээр хэрэглэхэ саг ерэнхэй.

Манай аймаг загаһа гүрэндөө тушаадаг. Загаһа үсхэбэрилгэ тухай һаналаа табиха хэрэгтэй. Загаһа үсхэбэрилхэ гансахан завод бии. Теэд, тэрэниие хэн хүтэлбэрилнэ гээшэб? Главрыбвод хүтэлнэ. Энэ главк хаана юм? Москвада. Манай эндэхи байдалые мэдэдэг гү? Үгы. Иимэ хүтэлбэрилгын эсэстэ загаһа үсхэбэрилхэ, тэрэниие гамтайгаар бариха шухала асуудалнууд мартагдана. Энэ заводые «Байкалгосрыбтрестын» мэдэлдэ үгэхэ саг ерэнхэй.

Манай республикые административно-экономическа район болгожо, Совнархоз байгуулха гэһэн дурадхалые мүримүһэн һайшаанаб.

«Бурмонголстрой» трестын эрхилэгшэ нүхэр **Тубли** үгэ хэлэхэ зуураа, олон тоото барилгын жэжэ организацинуудые нэгэдүүлэн томодхожо, хүсэ шадалыень нэмээхэ гэһэн һанамжа дурадхана.

— Проектнэ организацинуудые Совнархозой мэдэлдэ үгэхэ гэһэн һанамжа һайшаамаар, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.—Яахадааб гэхэдэ, тэдэ организацинууд хүсэ багатайнууд, һайн байрагүй. Тэдэниие Совнархозой мэдэлдэ үгэхэдэ саашадаа түргэн бэхижэхэ, дүршэлтэй болохо. Тиин хэдэн жэлэй удаа проектнэ организацинуудай бэхижэһэн, дүршэһэн хойно, Совнархозой дэргэдэ проектнэ институт байгуулаад, гэр байрын, культурна ажаһуудалай барилганууд нэгэ газарһаа хүтэлбэрилэгдэхэ болоо һаань, һайн һэн.

— Манай министерство федерациин министерстводэ мэдэлгэй, 20 гаран главкнуудтай холбоотой юм,—гэжэ Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министр нүхэр **Власов** хэлээ.—Министерство болон главкнууд манай предприятинуудые тон муугаар хүтэлбэрилжэ, элдэб эсын олон саарһа эльгээгээд, заатагүй харюусахые эридэг. 1956 ондо манай министерство урда жэлэйхиһээ 66 процент ехэ саарһан захяа, циркулярнуудые абаа. Теэд федерациин министерстbоһээ һүүлэй 12 жэлэй туршада нэгэшье хүдэлмэрилэгшэ манайда ерээгүй. Иимэ аргаар ажал хэрэгые хүтэлбэрилхэдэ мүнөө сагай эрилтэ харюулагданагүй. Тиимэһээ Совнархоз байгуулха гэһэн дурадхалые һайшаанаб. Манай республикын арга боломжонуудые, саашанхи хүгжэлтые хараад үзэхэдэ, республика дотороо Совнархоз байгуулхада зүбтэй. Энэ һанамжые дэмжэнэб.

Республикымнай ой модоной промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые зүбшэн хэлсэжэ, һайшаагаад гэжэ «Забайкаллес» комбинадай главна инженер нүхэр **Маслов** хэлээ.

—Комбинадай мэдэлдэ хори гаран предприяти ороно. Совнархоз байгуулхада комбинат тэрэнэй мэдэлдэ орохо байна. Республика доторнай хэдэн олон жэжэ леспромхозууд бии юм. Тэдэн Дунда Азида, мүн бусадшье газарта байдаг главкнуудһаа мэдэлтэй юм. Эдэ жэжэ предприятинуудые нэгэдүүлэн хамтаруулжа, томо леспромхоз болгоод, комбинадай мэдэлдэ үгэбэл зүбтэй байна. Республикадамнай Совнархоз байгуулагдабал энэ асуудал шиидхэгдэхэ байна.

Маслопромой эрхилэгшэ нүхэр **Округин** республика дотор Совнархоз байгуулха гэһэн дурадхалые һайшаагаад, иигэжэ хэлээ:

— Манай республикын саашанхи хүгжэлтэдэ Совнархоз горьтой ехэ үүргэ дүүргэхэ гээшэ. Үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хуушан арга мүнөө сагай эрилтые гүйсэд харюулжа шаданагүй. Энээниие манай главкын ажал-ябуулга дээрэһээ хаража болоно. Һүүлэй үедэ Москвагай главкда эльгээһэн бэшэгтэмнай ядахадаа харюушье ерэнэгүй. Бидэнэр барилга хэхэ зорилгоор модо шулуу бэлдээд, мүнгэ һомолхые гүйжа главкда хандаһан байгаабди. Тэрээндэмнай мүнөөшье харюу үгтөөгүй.

Удаань үгэ хэлэһэн нүхэр **Давыдов** республика дотор инструментальна томо база байгуулха, мүн министерствонүүдэй орондо байгуулагдаһан шэнэ управленинүүдые материально-техническэ базатай байлгаха гэһэн һанамжануудые дурадхаба.

Партиин Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр **Тихоненко** иигэжэ хэлээ:—Манай Сэлэнгэдэ байдаг зарим предприятинууд сэхэ трестнүүдтэ болон главкнуудта мэдэлтэй юм. Теэд, эдэ трестнүүд болон главкнууд тэдэ предприятинуудаа тон муугаар хүтэлбэрилнэ. Аймагай организацинуудшье тэдэ предприятинуудай ажал-ябуулгада гүнзэгыгөөр хамаархадаггүй. Тиимэһээ тэдэ предприятинууд «үнэшэрһэн» байдалда байдаг. Жэшээнь, станок бүтээлгын Селендумын завод Москвада байдаг главкда мэдэлтэй юм. Главкань заводоо муугаар хүтэлбэрилнэ гэжэ сэхэ хэлэхээр. Илангаяа материально-техническэ талаар ехэ муугаар хангагдана. Энэ завод түүхэй эд ороной хэдэн арбаад городуудһаа абадаг, продукцяа хаа хаанагүй эльгээдэг. Теэд энэнь ехэ бэрхэтэй хэрэг бшуу.

Аймаг доторнай жэжэ леспромхозууд бии. Тэдэ предприятинуудай главк болон трестнүүд Узбекистанда, Казахстанда байдаг юм. Иимэ жэжэ леспромхозуудые нэгэдүүлэн томодхоод, нэгэ ехэ, Сэлэнгын леспромхоз байгуулжа, республикын Совнархозой мэдэлдэ үгэхэ хэрэгтэй.

**

Хамта 12 хүн үгэ хэлэжэ, КПСС-эй обкомой үзэмжэдэ табигдаһан дурадхалые бүримүһэн һайшаагаад, Бурят-Монголдо Совнархоз байгуулхада республикымнай арадай ажахы улам бүри хүгжэхэ, ороной арадай ажахыда бүри ехэ туһа нэмэри үгэдэг болохо гэжэ нэгэн дууgaар мэдүүлээ.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа пленум тусгаар тогтоол баталан абаа.

Галина Девяткина Улан-Удын сэмбын фабрикада бүд нэхэгшээр хүдэлмэрилхэ зуураа, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэрэнэй һара бүриин даалгабари 115 процентһээ доошо дүүргэгдэнэгүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Галина Девяткина.

З. Веснинагай фото.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо

ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 2153 ЛИТР ҺҮ ҺААБА

Колхозой үүлтэртэ үнеэдэй фермын һаалишан Бимба Цыбденов ажахын жэлэй зургаа һара соо үнеэн бүриһөө 2153 литр һү һаажа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Бимба һаалишан болоһоор нилээдгүй ехэ дүй дүршэлтэй болоо, зоотехническэ заабаринуудые һайнаар ажал дээрээ бэелүүлжэ байна.

Һаяшаг нүхэр Цыбденовтэ ехэхэн баяртай үдэр болобо. Бимба колхозой партийна эхин организацида Коммунистическэ партиин гэшүүндэ абахыень гуйлта бариһан байгаа. Һаяхан үнгэрһэн партийна суглаан дээрэ Бимба Цыбденов партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаба.

ЗАЙН ГАЛТАЙ БОЛОБО

Колхозой центр «Зургаан-Дэбэ» үнгэрһэн жэлэй һүүл багаар электрын гэрэлтэй болоһон байгаа. Мүнөө Дээдэ Дэбэ, Мынгэй, Тухум гэжэ тосхонууд мүн электрын гэрэлтэй болохонь.

Зайн галай хүсөөр ажал ехэтэй олон янзын хүдэлмэри онһожоруулагдаха юм.

510 ХУРЬГА АБАБА

Комсомолец Владимир Будаевай отара 510 хурьга абажа, һайнаар түлжүүлжэ байна. Үшөө 40 хурьга абаха юм. Хонидынь тобир тарганууд.

ХОНИН БҮРЕЭ 65 КИЛОГРАММ ХҮРЭТЭР ШАХАН ТАРГАЛУУЛХА

Колхозой центрһээ баруун хойшоо арбаад модоной газарта, сагаан хадын үбэртэхи Хотогор гэжэ бишыхан тосхондо эрье хонидой отара бии. Энэ отарые Бабасан Цыбикдоржиев даадаг юм. Отарын хонид тобир тарганаар ондо ороо. 600 толгой эрьедынь дунда зэргээр 52 килограмм толгой бүринь татана. Октябриин 40-дэхи жэлэй һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, нүхэр Цыбикдоржиев өөрынгөө отарын хонидой амидын шэгнүүрые 65 килограмм болгохо гэһэн уялга абанхай.

Сэлэнгэ.

Г. Бадмаев.

Колхозой шэнэ газетэ

Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организациин орган болохо «Колхозой ажабайдал» гэжэ олон тиражтай газетын нэгэдэхи номер хэблэлһээ гараба. Газетэдэ КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкомой амаршалга хэблэгдэнэ. «Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтая» гэһэн түрүү бэшэг соо мал ажалһаа ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг болохо талаар колхозниигуудай зорилго тухай хэлэгдэнэ. Газетэ һарадаа 2 дахин 300 хэһэгээр хэблэгдэхэ юм.

М. Очиров.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министерстводэ

СССР-эй **МИД** апрелиин 24-дэ **США-гэй хэрэгүүдээр СССР-тэ** байдаг **сат зуурын** этигэмжэтэ Р. Г. Дэвисые урижа, анхаралдаа абахыень иимэ удхатай бэшэг тэрээндэ барюулаа:

«США-да байдаг СССР-эй Посольствын болон тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ түрыень хухалха зорилгоор Америкын Холбоото Штадуудта дайсан харша ябуулга һүүлэй үедэ эдэбхитэйгээр хэгдэнэ. Мүн Холбоото Штадуудта байдаг Советскэ Посол ехээр хардагдана.

Тэрэшэлэн Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида байдаг Советскэ Түлөөлэгшэдэ, Түлөөлэлгын хүдэлмэрилэгшэдтэ эсэргүү дайсан харша ябуулга США-да хэгдэнэ.

СССР США хоёрой харилсаанай хүгжэлтэдэ харша энэ ябуулгые Америкын хуулита засагаархид дэмжэжэ, заримдаа һайшаана гэ[...] онсолон тэмдэглэхэ шухала.

Тиимэһээнь США-да байдаг С[...]ветскэ Посольствын болон ООН-[...] дэргэдэхи СССР-эй Түлөөлэлгын х[...]дэлмэрилхэнь ехэ хүндэ хүшэр б[...]лоно. Тиихэдэ Советскэ Союз[...] байдаг США-гэй Посольстводо, [...]рэнэй хүдэлмэрилэгшэдтэнь зо[...]гүү ямаршье хорото ябуулга хэг[...]дэггүй гэжэ һапуулха хэрэгтэй.

Советскэ Правительство эдэ бү[...]дэдэ США-гэй правительствын [...] харалые хандуулаад, уялгата [...] дэлмэреэ дүүргэхэдэнь, США-[...] байдаг Советскэ Посольстводо б[...]лон ООН-эй дэргэдэхи СССР-[...] Түлөөлэлгэдэ таарамжатай зо[...] байдал тогтоохын тулада шуха[...] хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найда[...] Тиигээдшье дэлхэйн бүхы гүрэн[...] хариин гүрэнэй хуулита түлөө[...]шэдые хүндэлдэг заншалтай бай[...]

К. Е. Ворошилов Шанхайда айлшалжа байна

ШАНХАЙ, апрелиин 24. (ТАСС). Климент Ефремович Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд апрелиин 24-дэ Шанхайн пионернүүдэй ордондо ошожо хараа. Энэ гайхамшагта ордон 1953 оной июниин 1-дэ нээгдэһэн юм. Тэрээнһээ хойшо Шанхайн пионернүүд эндэ сугларжа, оюун бэлигээ, хэшээл зоригоо бадаруулдаг болонхой.

Нүхэд Ворошиловые, Лю Шаоциие, Хэ Лун болон Климент Ефремовичтэй сугтаа ябаһан советскэ айлшадые пионернүүд нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Барабанщигууд, мүн горнистнууд угталгын хүгжэм наадаа. Нүхэр Ворошиловта болон бусад айлшадта пионернүүд баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Айлшад энэ гайхамшагта байшангай олон таһагуудые һонирхон хараба. Радиодо дуратай хүүгэдэй зал соо тэдэнэй хэһэн радиоаппаратурын олон модельнүүд байна. Советскэ Союзай пионернүүдэй Шанхайн пионернүүдтэ эльгээһэн олон бэлэгүүд эндэ бии.

Пионернүүдэй авиамодель хэдэг таһагта ороходонь, пионернүүд «ТУ-104» самолёдой модель Климент Ефремович Ворошиловта барюулаа. Энэ бэлэгыень абахадаа, нүхэр Ворошилов Москвагай пионернүүдэй зүгһөө Шанхайн пионернүүдтэ амаршалга хүргөөд, Хитадай Арадай Республикын саашадаа һалбаран хүгжэхын түлөө, Хитад Советскэ Союз хоё[...] 800 миллион зонтой арадуудай ха[...] барисаае бэхижүүлхын түлөө ор[...]досотойгоор һуража, амжалта ту[...]лахыень тэдээндэ хүсэбэ.

Пионернүүдэй ордоной урана[...]ханай самодеятельностиин колле[...]тив наада харуулаа.

Эдир артистнуудта баяс[...] хүргөөд, элүүр мэндэ, зол жаргал[...]тай, амжалтатай һайн ябахые[...] пионернүүдтэ хүсөөд, Климент Е[...]ремович иигэжэ хэлэбэ: «пионе[р]нүүд, хитад арадай ажабайдалы[...] улам һайжаруулхын түлөө, бүхы [...]нүүдэй зол жаргалай түлөө тэмс[...]хээр хододоо бэлэн байгты!» «Ходо[...]доо бэлэмди!»—гэжэ хүүгэд нэгэ[н] дуугаар харюусаба.

Һүүлээрнь Пионернүүдэй ордоно[й] хашаа соо пионерскэ сбор болож[...] тэрээндэнь Шанхайн 35 һургуули[...]нуудай 4300 пионер хабаадаа. К. Е[.] Ворошилов тобшохон үгэ хэлэ[...] Нэрьемэ альга ташалган доро К. Е[.] Ворошиловта улаан галсту[...] зүүлгэгдээ. Гадна, Шанхай[н] пионернүүдэй зүгһөө К. Е. Ворош[и]ловта пионернүүдэй Улаан туг б[а]рюулагдаа. Нүхэр Ворошилов тэ[...] тугыень Советскэ Союзай пионе[р]нүүдэй эгээл эрхим отрядуудай [...]гэндэнь дамжуулан үгэхэб гэжэ [...]лээ. Тиигээд сборто байһан пионе[р]нүүдтэ дурасхаал болгон, К. Е. Во[...]рошилов значогуудые барюулаа.

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдтэ „Эхэ-Герой“ гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдобо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1957 оной апрелиин 22-ой Указаар Бурят-Монголой АССР-эй юһэ, юһэнһөө олон үхибүүдые түрэжэ хүмүүжүүлһэн иимэ эхэнүүдтэ «Эхэ-Герой» гэжэ орден, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамота барюулагдажа, тэдээндэ «Эхэ-Герой» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо:

1. **Городецкая** Аграфена Федоровнада—Баргажанай аймагай Суво тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. **Капорская** Екатерина Нефедовнада—Хоринн аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
3. **Степанова** Евдокия Аригуновнада—Курумканай аймагай Аргад[а] тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. **Тюрюханова** Федосья Лупонов[на]да—Бичурын аймагай XIX пар[т]съездын нэрэмжэтэ колхозой кол[хоз]ница.
5. **Федосеева** Евдокия Федоров[на]да—Торийн аймагай Калинина[й] нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. **Хребтова** Елизавета Иванов[на]да—Зэдын аймагай Боций тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. **Черниговская** Пелогея Ведееевнада—Байкало-Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(ТАСС).

Интернат-һургуулинуудай хүдэлмэришэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриин ёһоор эмхидхэгдэһэн интернат-һургуулинуудай хүдэлмэриие зүбшэн хэлсэхын тулада Бүхэсоюзна зүблөөн 1957 оной апрелиин 19-һөө 23 хүрэтэр Москва городто болобо.

Интернат-һургуулинуудай директорнүүд, багшанар, хүмүүжүүлэгшэд, автономно ба союзна республиканyудай Гэгээрэлэй министрнүүд, хизаарнуудай ба областьнуудай арадай гэгээрэлэй таһагые даагшад, обкомуудай, крайкомуудай, союзна республиканyудай компартиин ЦК-гэй наука болон һургуулиин хэрэгые эрхилхэ таһагые даагшад энэ зүблөөндэ хабаадаа.

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министр нүхэр Е. И. Афанасенко, УССР-эй Гэгээрэлэй министр нүхэр И. К. Белодед, СССР-эй Түмэр замай министерствын һургуулинуудай таһагые даагша нүхэр В. И. Иванова гэгшэд «Интернат-һургуулинуудай хүдэлмэри тухай» элидхэлнүүдые хэбэ.

Мосгороно-е даагша — А. И. Шустов, Азербайджанска ССР-эй Гэгээрэлэй министр М. Р. Мамедов, Ленинград городой дүрбэдэ[хи] интернат-һургуулиин директор А. П. Алексеева, Харьков городо[й] интернат-һургуулиин директор А. И. Вовк, Эстонско ССР-эй Гэгээрэлэй министр В. К. Оя, СССР-[эй] Наукануудай академиин Президент А. Н. Несмеянов, Сталинград городой интернат-һургуулиин директор А. И. Алексеенко, СССР-эй Дээд[э] һургуулинуудай министрын орлогшо В. Н. Столетов, Ставрополь городой интернат-һургуулиин директор В. Д. Фатиев, КПСС-[эй] ЦК-гэй культурын таһагые даагшын орлогшо Б. С. Рюриков, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь—Н. Н. Месяцев, Педагогическа Наукануудай академиин вице-президент А. И. Маркушевич болон бусад элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэ[бэ].

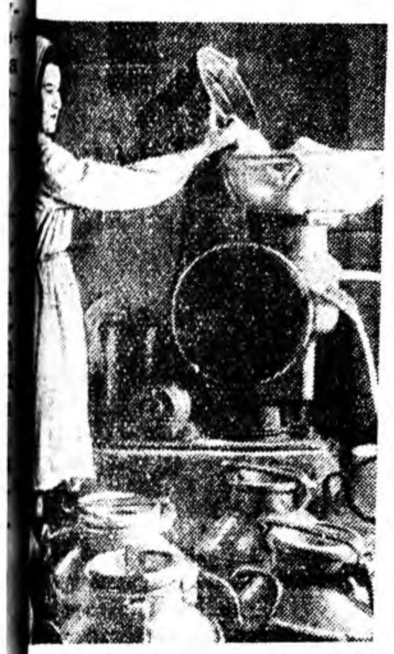
Зүблөөндэ хабаадагшад Москвагай интернат-һургуулинуудай хүдэлмэритэй танилсаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй секретарьнууд нүхэр Д. Т. Шепилов ба П. Н. Поспелов зүблөөндэ хабаадалсаба.

Нүхэр Д. Т. Шепилов зүблөөн дээрэ ехэ үгэ хэлээ. Зүблөөндэ хабаадагшад тэрэниие халуунаар угтаа.

...ДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! Ниитынгээ мал ажалые бүхы ...аарнь хүгжөөгты, малай ашаг шэмые бүри ехэ болгогты! Мал ажалай ...дуктнуудые орондоо бүри ехээр үгэе!

(1957 оной Майн 1-дэ зорюулhан КПСС-эй ЦК-гэй уряануудhаа)

...рын аймагай Гундын тоhоной ...hү машиндаха, элдэб сагаан эдеэ ...улха кварталайнгаа түсэбые hая... ...дүүргэбэ. Энэ заводто комсомолка ...а Нечина hайнаар ажаллажа, нор... ...лоодоо улуулэн дүүргэнэ.

...АГ ДЭЭРЭ: Тамара Нечина ажал... ...байна. З. Веснинагай фото.

...han уялгаяа дүүргэнэ

...ма-Цырен Шагдурова арба ...жэлдэ Закамснай аймагай ...а Далахайн сомоной «Бай... ...колхозой hаалишанаар ажал...

...үс соогоо hаалишан Дулма... ...н дүй дүршэл ехэтэй болоо, ...н уялгаяа жэлhээ жэлдэ үлүү... ...дүүргэдэг заншалтай.

...эрhэн зургаа hарын туршада ...Шагдурова үнеэн бүриhөө ...литр hү hаажа, аймагай түрүү ...шадай тоодо орохой.

Д. Цыденжапов.

Унеэн бүриhөө 12—13 литр hүн hаагдана

Олон жэлдэ hаалишанаар хүдэлжэ, яhала дүй дүршэлтэй боложо байнаб. Нёдондо жэлдэ даажа байhан үнеэн бүриhөө 900 литр hү hаагааб. Энэ үнгэрэгшэ 6 hарын дүнгөөр үнеэн бүриhөө 1289 литр hү haahан байнаб.

Хайшан гэжэ hү ехээр hаадаг болоhон тухайгаа хөөрэхэ hанаатайб. Би 10 жэл соо ходо hаалишанаар ажаллаанаб. Урда урдын жэлнүүдтэ hүн багаар hаагдадаг hэн. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозоймнай правлени, партиина эхин организаци hү hаалгые дээшэлүүлхэ тушаа ехэ анхарал табидаг болоо. Һаалишадай байра байдал hайжараа. Ажалай нэмэлтэ түлбэри абанабди.

Мүнөө фермэ дээрэмнай ажалай гурим hайнаар табигданхай. Үнеэдые харууhалга, эдеэлүүлгэ зоотехническэ заабарин ёhoop үнгэргэгдэнэ. Үбэлжэлгэ эхилхэтэй сасуу үнеэдээ тусхай рационой ёhoop эдеэлүүлээбди. Сүүдхэ соо үнеэн бүридэ 2 килограмм үбhэ, 5 килограмм кукурузын силос, зелёнко, таряа талханай зүйл үгэдэг hэмди. Мүн үдэртөө хоёр дахин солоомо хэршэжэ, буйлуулжа эдюулээбди. Үнеэднай бүлеэн уhаар уhалагдажа байгаа. Тиигэжэ сүүдхэ соо даажа байhан үнеэдhээ 12—13 литр хүрэтэр hү hаадаг болоо hэмби.

Мүнөөшье энэл зангаараа эдеэлүүлжэ, харууhалжа байхадамни hү hаалга доошолногүй. Минии даажа байдаг зарим үнеэдhээмни үбэлэйхидэ орходоо бүри ехэ hүн hаагдана. Жэшээлхэдэ, «Жданка» гэжэ үнеэн сүүдхэ соо 20—23 литр, мүн бусад 3 үнеэдии 16—18 литр hү үгэнэ.

Ажал хүдэлмэри дээрэhээ харахадамни hаалишад үнеэн бүхэнэйнгөө абари зангые hайса мэдэжэ абабали hайн гэжэ hанагдана. Минии даажа байhан зарим үнеэдтэ тусгаар харууhалга хэрэгтэй байдаг. Үнеэдээ ээлжээгээр, нэгэл хэмтэй сагтань hаадагби. Гадна, үнеэн бүриhөө хэды литр hүнэй hаагдаhаниие үдэр бүхэндэ тэмдэглэжэ байхада зохистой. Юуб гэхэдэ, заримдаа үнеэдhээ хараа байса бага hү гарадаг болоходонь ямар шалтагаанhаа энэ иигээб гэжэ элирүүлхэдэ бэлэн. Намда нэгэ иимэ ушар үзэгдөө hэн. «Заря» гэжэ үнеэмни сүүдхэ соо 15—18 литр hү үгэдэг аад, гэнтэ гурбан литрээр hүеэ таташаба, гээшэ. Би тэрэ дарыдань ветврачта дуулгажа, ушар шалтагааниинь тодоруулхадамни үбшэлhэн байгаа. Мүн үнеэд ганса үбшэлhэнhөө hүеэ бага болгодог бэшэ, харин эдеэлүүлгэ, уhалалгаhаашье болохо гэжэ байдаг. Элэ бүгэдые хододоо хаража, адаглажа ябагшаб.

Түрэхэ үнеэдтэ тусгаар hайн харууhалга хэрэгтэй байдаг юм. Би түрэхэ үнеэдтээ тугаллахынь hара хахад урда тээ hаамхай үнеэдтэл адляар тусхай рационоор тэжээл үгэжэ эхилдэгби. Һая тугаллаhан үнеэдые 7—8 үдэрэй туршада сүүдхэдээ 4 дахин hаагаад, дэлэнгыень hайса нидхэржэ эльбэжэ, бүлеэн уhаар угаадаг, сэбэр полотенцээр аршадагби. Иигэжэ харууhалуулдаг үнеэд хэзээдэшье hү ехэтэй байдаг, дэлэнгынь үбшэлдэггүй юм.

Мүнөө үбhэ тэжээл элбэгтэйгээр, нэгэшье толгой мал гарзагүйгөөр үбэлжэлгэ үнгэргэгдэжэ байна. Зунайнь бэлшээридэ үнеэдээ бүри hайнаар харууhалжа, hү hаалгаяа улам ехэ болгохо зорилготойб. Даажа байhан үнеэн бүриhөө 2500 литр hү hаахаб гэhэн уялга абааб. Тэрэнээ лаб дүүргэхэ байhанаа мэдүүлнэб.

Т. Рютина, Мухаршэбэрэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Пима Очиржапова оролдосотой hайн ажалаараа колхозойнгоо дунда суурхадаг юм. Байгша оной үнгэрhэн зургаа hарын туршада нүхэр Очиржапова үнеэн бүриhөө 1504 литр hү hааба.

Л. Хайдуровай фото.

Шахтёр хүбүүн hаалишан болобо

Галуута нуурай шахтада хүдэлмэрилжэ байhан Борис Цыбденов партиин ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолнуудай уряалаар зоригжон, хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхөөр, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо ошожо ажаллахаяа шиидээ hэн.

Тус колхозой үүлтэртэ малай фермэдэ hаалишадай дуталдаад байхадань, барилгын бригадада жэшээтэ ажалаараа суурхаhан Борис Цыбденов «намайе» hаалишан болгыт» гэжэ колхозойнгоо түрүүлэгшэдэ хандаа бэлэй.

Нүхэр Цыбденов хүсэhэн зориhоноо бэелүүлжэ, мүнөө ажалдаа яhала амжалтануудые туйлаа юм. Даажа абаhан 10 үнеэдээ тобир тарганаар ондо оруулжа, энэ оной апрелиин 1-нэй мэдээгээр үнеэн бүриhөө 2153 литр hү hаагаа.

Түрүүшээр дүй дүршэл багатай, үнеэдэйнгээ абари ааша hайса мэдэхэгүй байхадаа бэрхэшээлнүүдтэйшье дайралдаха ушар яhала болоhон байгаа. Тиигэбэшье, энэ шударгы бэрхэ, залуу хүбүүн тэдэниие гаталан гараа. Мүн энээндэнь фермын дүй дүршэлтэй hаалишад горьтой туhаламжа хүргөө юм.

Агуусхэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, даажа абаhан үнеэн бүриhөө 3800 гаран литр hү hаахаар нүхэр Цыбденов уялга абанхай.

Һаяхан эдэбхитэй hаалишан Борис Цыбденов Коммунистическэ партиин гэшүүндэ кандидат болобо. Мүнөө тус колхозойнгоо түрүү hаалишан, комсомолка Долгоржап Табутароватай социалистическэ мүрысөөндэ ороод, эрхим hайнаар ажаллана.

П. Халтанов.

Зургаа hарын дүн

...ань Дээлэ-Илькын сомоной ...овой нэрэмжэтэ колхоз hү ...араа Занграйн аймагта гээг... колхозуудай нэгэниинь бай... ...м. Эндэхи малшад бии байhан ...боломжонуудаа хүсэд хэрэглэ... ...дадаггүй, түрүү дүй дүршэ... ...жалдаа хүсэдөөр нэбтэрүүл... ...й hэн.

...хозой правлени болон партий... ...ин организаци урда жэлнүү... ...э дутуу дунданиудые хараа... ...бажа, адуу малайнгаа ашаг ...е дээшэлүүлхын, иланхаяа hү ...hаахын түлөө мүнөө оролдо... ...айна.

...лжэлгын эхиндэ малай байра... ...hайнаар түхеэрэгдэhэн, заhаг... ...байгаа. Үбhэ тэжээл хэзээ хэ... ...хиhээ ехээр бэлдэгдээ. Тэ... ...ээ гадна, үнеэн бүридэ зоотех... ...э заабариинь ёhoop эдихэ хоолойнь рацион табигдажа баталагдаhан байгаа.

Мүн тэрээнhээ гадна, hаалишадые урмашуулха талаар правлениин ба партиина организациин зүгhөө хэмжээнүүд абтаа hэн. Хэрбээ hаалишанай hү hааха hарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргээ hаань, литр hүн бүридэ 10 мүнгэ нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг юм.

Тэрэшэлэн социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараhан hаалишанда правлениин ба партиина эхин организациин зүгhөө мүнгэн шан ба Улаан вымпел, илажа гараhан фермэдэ дамжуулгын Улаан туг. 150 түхэригтэйгөөр барюулагдадаг юм. Һүүлэй хэдэн hарада hаалишадта 2800 түхэриг мүнгэн шан үгтэhэн байна.

Энэ колхоз 6 hара соо үнеэн бүриhөө 508,8 литр hү hаажа, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, үнеэн бүриhөө 156,8 литр hү ехэ hааhан болоно. Ажахын үнгэрhэн жэлэй 6 hара соо 54230 литр hү hааhан байгаа hаа, мүнөө жэлэй 6 hарада бүхы дээрээ 89543,9 литр hү hаажа, hү абалгаяа 35313 литрээр ехэ болгожо шадаhан байна.

Энэ хугасаа соо социалистическэ мүрысөөндэ hаалишад Е. Сагаханова, Б. Гуруева, Д. Ц. Осорова, Л. Митыпова гэгшэд түрүү hүүри эзэлнэ. Эдэ hаалишад даажа байhан үнеэн бүриhөө 555—710 литр hү hаагаа.

Агуусхэ Октябриин 40 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, 1200 литр hү үнеэн бүриhөө hааха гэhэн уялгаяа шэнэдхэн хаража, үнеэн бүриhөө 1300 литр hү hаахабди гэжэ мүнөө үгэсэ үгөөд, энэ колхозой hаалишад үсэд шангаар ажаллажа байна.

Д. Дашицыренов.

Хайшань хадамналтай гээшэб?

Нүхэр Тархай!

Энэ бэшэгэй гаршаг уншаад, хаана ямар басаган хадамда гарахаяа яараба гээшэб гэжэ hанаха байхат. Тэрэтнай тиимэ бэшэ юм. Басаган бэшэ, харин нэгэ магазин хадам hанашоод, бэрхэтэй юумэ боложо байна. Тархай, та сошошобо хаяат? Хэдэн үгэ саашань хэлэмсээрии сошонхойтнай гарашаха даа...

Бургалтайн МТС-эй дэргэдэ нэгэ магазин бии юм. Магазиншье гэжэ даа, таба арбан хүнэй орохолоор хүлөө табиха зайгүй болошодог, бишыхан, хуушан, досоогоо харанхы гэрхэн байдаг. Гэбэшье, механизаторнуудай даб дээрэхи эрилтые яhала хангаад байдаг юм hэн. Теэд тэрэмнай хорёод хоногой хаясаанда гараад, эндэмнай сүйд боложо байна. Урдань энэ магазин Бургалтайн сельподо мэдэлтэй байжа, эд бараа тэндэhээ абадаг hэн. Удаань Доодо-Ториин сельпогой мэдэлдэ үгтэбэ гэлсээд, нэгэ хирэ эд бараа тэндэhээ абадаг болоо бэлэй. Теэд мүнөө эд бараа хаанаhаашье абажа шадахаяа болижо, аргань hалаад, шаргань газардаад байна. Юуб гэхэдэ, Доодо-Ториинь сельпо тэрээниие тоохоёо болижо голожорхёо, Бургалтайнь сельпо буршаhан бэеэрээ буруу харашоо. Тиин энэ магазин голосоондо, хаясаанда гаража, хооhорhон туладаа механизаторнуудай эрилтые хангажа шадахаяа болёод байна.

Нүхэр Тархай, яалтай гээшэб? Энэ магазиниие хайшань хадамнаа hаа hайн гээшэб?

С. Бадмаев.

Тори.

„Яаралтай мэдээсэл..."

Мухаршэбэрэй аймагhаа мэдээсэл абабаб. Тэрээн соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Мархайн аша Тархайда. Маша яаралтай. Хабарай полевой хүдэлмэри эхилээд, түлэг дундаа ябажа байна. Эгээ энэ үедэ Сталинай нэрэмжэтэ манай колхозой таряан ажалай бригадын бригадир нүхэр Михаил Максимов Читын городто чесногой үнэ дээшэлээ гэжэ дуулаба. Тиигэмсээрээ нүхэр Максимов хормойдоо hалхи оруулжа, хамаг ажалаа хаяад, тракторна бригадын задагай зайдан байрые заhуулха гэжэ байhанаа орхёод, hуужа байжа ядажа байhанаа гэнтэ бурд гээд үгы болошоо. Һүүлдэ дуулан гэhэмнай нүхэр Максимов чеснок абаад, Читын город ябашаhан байба...»

М. Тархай.

Чеснок наймаатай бригадир:

—Шэнхиндэгхэн поездоор
Читын город ошохом даа.
Читын городой базарта
Чеснок үнэтэй гэнэл даа.

Тиигэжэ дуулаад байхадаа
Тэсэхэ, байхаяа болёолби.
Туламаар дүүрэн шарбуунса
Тоолоноб гэжэ зүүдэлээлби...

Зурагынь М. Чашинай.
Шүлэгынь Ш. Нимбуевай.

Хэзээ нээгдэхэ магазин бэ?

(Редакцида ерэhэн бэшэг)

Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Зэдэ) центр дээрэ хүдөөгэй магазин бии. Мүнөө тэрэ магазининь хорёод гаран хоногто нээгдэнэгүй. Ушар юуб гэхэдэ, тус магазинда ажаллаха наймаалагшые тэндэхи сельпо олоодүй байhаар.

Колхозой холын гүүртэ, отаранууднаа ерэhэн малшад хаалтатай магазинай үүдэ хараад лэ бусана.

Колхоз соо байhан гансахан магазинай хаагдаад байхада колхозой гэшүүд аяар 10 гаран модо—аймагай центр ошохо болоно гээшэ гү гэжэ сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Ощепковhоо асуугдаха байна.

Д. Санданов.

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ

Юрын хонишодой нэгэн

...лэй үбэр гэжэ үбэлдөө саhа ...й, hалхи шуурганhаа далда ...н газарта Гомбожаб Санжие... ...тара hүүлэй жэлнүүдтэ үбэл... ...байна.

...божаб Санжиевич урдань ...ойнгоо таряан ажалай бри... ...элдэб хүдэлмэри хэдэг бай... ...дүрбэн жэлэй саада тээ Үхэ... ...мгантая хамта хониной ота... ...ажа абаhан байгаа. Түрүү... ...жэлhээ даалгагдаhан ажалдаа ...эхээр хандажа, энэ хонишо... ...лэ хододоо hайн үрэ дүн туй... ...Урзанда, нёдондо колхозой ...жээлэй дутамаг байhан дээ... ...хохи хабартаа бусад отара... ...хурьгадай гарзалжа байхада ...иевай отарада амар амгалан ...hэн.

...ндо энэ отарын 519 хонидhoo ...рьган абтажа түлжүүлэгдээ, ...бүриhөө 3 килограмм хахад ...hoohon хайшалагдаа. Тии... ...нүхэр Санжиев жэл бүри кол... ...гоо хонин hүрэгтэ нэгэ нэгэ ...нэмээhэн байха юм.

...айшан гээд хурьгадые олоор ...гээлтэ хоролтогүйгөөр түл... ...г, hooho ехээр хайшалдаг... ...хэдэ, хонидоо зунай, намарай ...а hайнаар бэлшээн тарга... ...г, саг болзортонь искусственна аргаар үрэжүүлгэ эмхидхэдэг, ...ень хүсэд заhабарилдаг, үбэл... ...н үедэ оролдожо харууhал... ...бэлшээдэг байнаб,—гэжэ суута ...он хөөрэнэ.

...д үглөөгүүр наранай hая га... ...байхада бэлшээридэ гаргаг... ...үдэшэ харанхы болотор ябуу... ...аг, садатараа хэдэ дахин ...лагдадаг. Иланхаяа намарай ...бэлшээриин ногооной хагдар... ...ажа байха үедэ хонид ундаа ехээр хүрэдэг юм. Тиимэhээ үдэртөө гурба дахин уhалагдадаг байна.

Хонидые зундаа hайн бэлшээридэ

ябуулжа таргалуулхын тула нэгэ газарhаа нүгөөдэ хударнь нүүжэ адуулдаг юм. Энэ отарын хонид хабар зундаа Нарhан гэжэ нютагта, зунай hүүлээр, намарай эхеэр Баянгол гэжэ голой шадар зуhадаг байна. Эндэ уhанай хажууда бэлшээринь хододоо hайн байдаг.

Колхоздо хонидой үүлтэр hайжаруулхын тула ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. 6—8 килограммhaa доошо бэшэ hooho үгэдэг хусануудай хүрэнгөөр хонид искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнэ. Тиигэжэ отарын хонид соо шэрүүн hoohoтой нютагай үүлтэрэй хонид үгы болоо. Бүхы хонидынь ойрын жэлнүүдтэ нарин ба нарибтар hoohoтой болохо юм.

Һайн шанартай сэбэр hooho абаха хэрэгтэ Гомбожаб Санжиевич анхаралаа хандуулна. Хонид хахалагдаhан газар дээгүүр ябуулагданагүй. Мүн үбhэ тэжээл тараажа үгэхэдөө нарилагдана. Хонидой hooһондо үбhэнэй хог шэгэжэ зохолгоодог. Тиигэжэ хонид хашаа хорёо шүргөөжэ hooho гээдэг. Шугы бургааhан соогуур хонид ябуулагдадаггүй. Үбэлдөө нэгэ жэгдэ эдеэлүүлэгдэдэг. Тиигээгүй hаа hoohoнойнь шанар муудадаг ха юм.

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз урда жэлнүүдтэ үбhэ тэжээл малдаа хүсэд хүрэхөөр бэлдхэжэ шададаггүй hэн. Энэ асуудалые колхозой правлени, партийна организаци нёдондо шиидхэхын тула зарим хэмжээ абаhан юм. Тэрэнэй ашаар урданайхида орходоо нилээдгүй ехэ үбhэн хураагдаhан, мүн набшаhата тэжээл, зелёнко гэхэ мэтэ элбэгээр бэлэдхэгдэhэн байна.

Тиимэhээ энэ отарын хонид бүришье hайн эрхэ байдалда үбэлжөө. Байра байдалаар, үбhэ тэжээлээр хүсэд хангагданхай байгаа. Эндэхи бэлшээри тон hайн бшуу. Мүнөө жэлдэ поли дээгүүрхи саhанай бага байhан дээрэhээ хонид таряанай узуур дээгүүр үдэрынь бэлшээ.

— Үбэлдөө хонидые хайшан гэжэ эдеэлүүлжэ, хээрэ бэлшээжэ байгаабта, хөөрэжэ үгыт? — гэhэн асуудалда Гомбожаб Санжиевич дэлгэрэнгыгээр харюусаба:

— Хонидые hайнаар үбэлжүүлхын тула зуй, намарhаа бэлдхэхэ ёhoтой юм. Хонидоо бэлшээжэ таргалуулаад, үбэлэй hарануудта эдеэлүүлгэ, харууhалгыень зүбөөр эмхидхэжэ шадаха хэрэгтэй. Тиигээгүй hаа, хэдышье тарган хонид хабартаа муудажа, гарзалжа болохо.

Отарын хонин бүридэ сүүдхэдээ 300 грамм үбhэн нёдондо жэлдэ үгтэдэг байhан юм. Мүнөө жэлдэ гурба дахин ехэ — 900 грамм үбhэн үгтөө. Энээнhээ гадна солоомо, зелёнко, таряа талханай зүйл, набшаhата тэжээл гэхэ мэтэ элбэгээр эдюулэгдээ. Тиигэжэ газаагаа эдеэлээд, хонид үдэрынь адуулагдаа.

Эртээнhээ үбэлэйнгөө бэлшээриие тухайлжа, хаана саhа багатай, нэмэри дулаан байдаг бэ гэжэ хонишон Санжиев мэдэжэ абадаг байна. Энээнэй ашаар үбэлэй адуулалгын хүдэлмэри нилээдгүй хүнгэрдэг юм. Отарын бүхы хонид адли хүсэ шадалтайнууд байдаггүй. Тэнхээ тамираараа hулашье хонид байдаг юм. Тиимэ хонид бэлшээридэ гаргагдадаггүй, тусхай hайн харууhанда табигдадаг.

Хонидые үбшэлүүлхэгүйн тула энэ отарынхид байрын хажуу талыень hайса дулаалдаг, тиигэбэшье байраяа дээрэhээнь, оройhoонь шэб бүтүүлжэ, бүгшэм халуун байлгадаггүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, халуудажа байhан хонид хабартаа hooho ехээр гээдэг ха юм.

Нёдондо энэ отарын хонид хабар орой хурьгалhан байгаа. Тиигэжэ хабарай эхеэр хурьгалуулагдахаар хонидынь үрэжүүлэгдээ hэн. Мартын 10-аадта түл абтажа эхилээ.

—Түрүүшын үдэрнүүдтэ хүндэхэн лэ байгаа даа: 20—30 хурьгад абтажа байгаа бшуу. Үхеэнэй, Юмжир, Коля бидэ дүрбэн ээлжэлжэ, хонинойнгоо байрада хонодог hэмди. Нүхэдии хүдэлхэшье гээшые хүлэлөө даа, юу хэлэхэб,—гэжэ Гомбожаб Санжиевич хэлэнэ.

Үнэхөөрөөшье бусад хонишодынь оролдосотой бэрхэ хүнүүд юм. Түл абалган дээрэ Юмжир хүгшэн Коля хүбүүнтэеэ ерээд, эршэтэй hайнаар ажаллажа байнхай. Комсомол хүбүүн Коля hайн дурааряа хурьгашан болохо гэжэ шиидээ. Тэдэнэр тус тустаа зуугаад гаран хурьгадые абаад, тэнжүүлжэ байна. Һаяхан Коля Пурбуев үнэтэ шагда хүртөө.

Отарын хонид олоороо хурьгалжа байхадаа байрадаа дүтэхэн бэлшээгдээ. Һара шахуу болоhон хурьгад түрүүшээр газаа наранда байлгагдаад, hүүлээрнь дүтын бэлшээридэ ябуулагдана. Хурьгад ехэ багаараа илгагдажа, таhалгануудсоо байлгагдана. Эхэеэ хүхэхынгөө хажуугаар ногоохон үбhэ, зелёнко, таряа талханай зүйл хурьгад эдинэ.

—Хонидтнай олоороо эхирлэжэ байхадаа хурьгадаа садхаана гү?—гэжэ асуухада:

—Олонхи хонид hүтэй, хурьгадаа садхаадаг. Гэбэшье, зарим hү багатайнууд байдаг лэ даа. Тэдэнэй нэгэ хурьгыень ондоо хонидто абхуулжа, хүхүүлдэгбди. Заядаха хониной hая түрөөд байхада, тэрэ хурьгаяа удаажаарнь норгоод, өөрынь хурьгантай сугтань хүхүүлжэ захалдагбди, — гэжэ хонишон харюусана.

Отарын 440 эхэ хонидой 350-бяадынь хурьгалжа, хамтадаа 450 шахуу хурьган абтаба. Үлөөшэ хонидойнь хэдынь үшөө эхирлэхэб даа. Гомбожаб Санжиев иимэ олон хонидые эхирлүүлээ гэжэ дуулаhан лэ хүн гайхадаг юм, теэд гайхахаарнье. Энэ амжалта химдахан туйлагдаагүй бшуу.

—Хайшан гэжэ хонидоо олоорнь эхирлүүлнэ гээшэбта?

—Хонин ажалда ороhoo хойшо эхирлэhэн лэ хонидойнгоо эмэ хурьгадые отарадаа үлөөжэ, түлгэ болоходонь баhал хурьгалуулдагбди. Тиигэ тиигэhээр лэ эхирлэдэг хонидной олошороо юм даа. Энэ хүдэлмэри энээгээр хизаарлагдадаггүй. Хурьгадhaa hалгаагдаhан эхэ хонидые зундаа хүхэ ногоондо hайнаар бэлшээжэ, хүшэ тамир абхуулха, таргалуулха хэрэгтэй. Хүшэ шадалhайнтай хонид лэ ототой байжа, ороондо hайнаар ородог. Иимэ хонид нэгэдэхеэр hубайрдаггүй, хоёрдохёор эхирлэхэнь олон байдаг, — гэжэ Санжиев хэлээд саашань үргэлжэлүүлнэ:

—Мүнөө ажаллахадашье урматай болоо. Колхознай хонишодтоо яhала анхарал хандуулна гээшэ.

Колхозой правлени, партийна организаци хонишодойнгоо hуудал байдалайнь эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын, тэдэниие түлөөhэнэй талаар урмашуулхын тула яhала юумэ хээ. Нэмэлтэ түлбэриин шэнэ гурим зохёогдоhон байна. Энэ гуримай ёhoop 100 эхэ хонидhoo 95-haa дээшэ абтаhан хурьгадай хахадынь нэмэлтэ түлбэри болгогдожо, хонишодто үгтэхэ юм. Үхэлгүйгөөр түлжүүлэгдэhэн 100 хурьган бүридэ нэгэ түлгэ үгтэнэ, отарын хурьгадай нэгэншье гарзалаагүй hаань, hара бүри 100 түхэриг шан барюулагдана.

— Энээнhээ урагша үбэлэй hарануудта түл абажа шадагдаагүй даа. Нэгэ талаараа шэнэ юумэнhээ айгдадагшье байгаа гээшэ, нүгөөдэхеэрээ байрамнай хуушан муу hэн. Байрашье мүнөө жэлдэ баригдаха, тиигээд лэ үбэлэй түл абажа захалхабди, тиимэ бэзэ,—гэжэ Гомбожаб Санжиевич хөөрэнэ.

— Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тулада парти, правительствынгаа, арад зоноойнгоо шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байхада, бидэ хонишод эдэбхи үүсхэл гаргажа ажаллаха, энэ ехэ зорилго шиидхэхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха ёhoтойбди. Агуусхэ Октябрьска революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан 100 эхэ хонидhoo 120 хурьга абаха, хонин бүриhөө 4 килограмм hайн шанартай hooho хайшалха уялга абанхайбди. Абаhан уялгаяа дүүргэхэбди,— гэжэ Гомбожаб Санжиев хөөрөөгөө дүүргэбэ.

А. БАДАЕВ.

А. И. Микоян Австрида ошоод байна

ВЕНА, апрелиин 24. (ТАСС). Австриин правительствын урялаар ошожо, Австрида айлшалжа байһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян Советскэ правительствын зүгһөө Шварценбергплац гэжэ талмай дээрэ советскэ сэрэгшэдэй дурасхаалда бодхоогдоһон памятнигта сэсэгүүдые табяа.

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, Австрида байдаг СССР-эй Посол С. Г. Лапин, СССР-эй МИД-эй Европейскэ гурбадахи таһагые даагша И. И. Ильичев болон Посольствын, худалдаа наймаанай түлөөлэлгын хүдэлмэрилэгшэд Микоянтай хамта ябалсаа.

Мүн СССР-тэ байдаг Австриин посол Н. Бишофф, Австриин МИД-эй протоколно таһагай начальник Э. Фильц, тэрэшэлэн Австриин олониитын болон хэблэлэй түлөөлэгшэд Микоянтай хамта ябалсаһан байна.

ВЕНА, апрелиин 24. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд канцлерай байдаг ордондо федеральна канцлер Ю. Рааб болон Австриин правительствын гэшүүдтэй уулзажа, тэдэнтэй удаан хөөрэлдөө. АПА агентство хуулита газарһаа абтаһан коммюнике толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Австриин федеральна канцлер болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, мүн Австриин правительствын гэшүүд апрелиин 24-нэй түрүүшын хахадта канцелярида уулзажа хөөрэлдөө.

Хоёр гүрэндэ хабаатай политическэ, мүн экономическа хэдэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэв. Тусхайлбал, Австри тухай гүрэнэй договорто гар табигдаһанһаа хойшо Австри Советскэ Союз хоёрой харилсаанай ямараар хүгжэжэ байһан тухай асуудал, мүн уласхоорондын һүүлэй байдал тушаа Австриин баримталһан һанамжанууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Советскэ Союзай бүхы хүн зон эб найрамдалые хүсэнэ гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян мэдүүлээд, бүү зэбсэг хэрэглэлгын талаар советскэ түсэб тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ байна.

Австриин арад зон бусадай хэрэгүүдтэ оролсохогүй гэжэ тон һайн ойлгоод, бусад гүрэнүүдэй амгалан тайбан шэглэлтэй үүсхэлыень ходоодо дэмжэхээр бэлэн гэжэ федеральна канцлер тэмдэглээ.

Советскэ Союзтай улам ехээр худалдаа наймаа хэдэг болохо өөтэйбэй гэжэ өөрынгөө һанамжые канцлер мэдүүлүбэ. Канцлерай энэ хүсэлэнгыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо Микоян һайшаагаа.

Хани нүхэдэй оршон байдалда хөөрэлдөөн үнгэрөө».

Австриин Республикын Президентын уялгые дүүргэдэг федеральна канцлер Ю. Рааб советскэ айлшадай хүндэлэлдэ Хофбург гэжэ ордондо сайлалга хэнэн байна.

Бельгиин Коммунистическэ партиин XII съезд боложо дүүрэбэ

Бельгиин Коммунистическэ партиин национальна XII съезд дүрбэн үдэр үргэлжэлөөд дүүрэв.

КПБ-гэй ЦК-гэй секретарь Э. Бюрнель Центральна Комитедэй хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл съезд дээрэ хээ. Бельгиин ажалшад социалистическэ оронуудтай барисаатай болохые ороддожо байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Илангаяа КПСС-эй XX съездын һүүлээр Бельгиин ажалшад энэ талаар ехэ оролдолго гаргадаг болоо.

Холбоото Штадуудай хүтэлбэри доро баруун оронуудай ябуулдаг политикань хадаа хүн түрэлтэндэ ехэ аюултай байна гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ. Бельгидэшье дайнай аюул тохёолдоо. Юуб гэхэдэ, мүнөө атомна бүүгаар зэбсэглэгдэһэн баруун Германиин вермахт һэргээгдэжэ байна.

Монополинуудтай холбоотой католическа партиин хүтэлбэрилэгшэд Бельгидэ буу зэбсэг түргөөр бүтээн гаргаха политика ябуулна. Тэрэшэлэн Бельгиин социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалаар хархис этэгээдүүдһээ ямаршье илгаагүй һанамжа баримтална. Социалистнуудай толгойлжо байһан правительство Бельгиин арад зоной бэшэ, харин томо томо монополинуудай аша туһада зорюулһан гадаадын политика ябуулна.

Бельгиин коммунистическэ партиин сагта бэелүүлхын тулада урдаа иимэнүүд зорилгонуудые табиһа гэжэ Бюрнель тэмдэглэбэ:

1) Хитадай Арадай Республикые мэдэрхэ. 1958 ондо Брюссельдэ болохо бүхы дэлхэйн оронуудай выставкэдэ хабаадалсахыень арадай Хитадые дары түргэн уриха. 2) Соёл болбосоролой талаар харилсаха тухай СССР-тэй хэлэн хэлсээгээ бодото дээрэнь бэелүүлхэ. 3) Европын арадуудай аюулгүй байдалые хангахын түлөө, мүн Германи тухай асуудалые эбэй өөрөө шиидхэхын тулада эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргаха. 4) Сэрэгэй албанай болзорые хорооллохо. 5) Тиигэжэ сэрэгэй гаргашануудые мүн лэ бага болгохо.

Бельгиин хүдэлмэришэд колониална арадуудай национальна сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэнэ гэжэ Бюрнель хэлээ.

Орон дотороо бэелүүлхэ Бельгиин коммунистнуудай шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдые, бүхы ажалшадые нэгэдүүлхын түлөө тэмсэл болоно. Мүн эхин шатын коммунистическэ организацинууд социалистическэ партиин тусхай организацинуудтай нягта барисаатай болохын түлөө оролдохо ёһотой.

Съезд Бельгиин колонинууд болохо Конго болон Руанда-Урунди гэжэ нютагуудай арадуудта эльгээхэ бэшэг баталан абаа. Эдэ оронуудай арадуудтай һаналаа нэгэдэнги байһанаа съездэ хабаадагшад мэдүүлээд, Бельгиин колонизаторнуудта эсэргүүсэн хэнэн тэмсэлыень дэмжэжэ, ахадуугай өөһөр тэдэ арадые амаршалаа.

Колониин болон Бельгиин арадууд тон нягтаар нэгэдэжэ, монополинуудта эсэргүүсэн тэмсэе гэжэ уряал съезд абаа.

Центральна Комитедэй элидхэлые зүбшэн хэлсэхэдээ, делегадууд партиин политическэ хараа шугамыень һайшаажа, Бельгиин хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала гэжэ зааба.

Съездэ хабаадагшад пролетарска интернационализмда, Советскэ Союз түрүүтэй социалистическэ лагерьта үнэн сэхэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Бельгиин коммунистическэ партиин съездые олон ороной коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд амаршалаа. Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүн Лю Нин-и съездэ хабаадагшадта хандажа, Бельгиин коммунистическэ партида, бүхы арадтань халуун амаршалга хүргөө.

КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүн, КПСС-эй делегациие толгойлошо А. М. Румянцев альга ташалгаар угтагдан съезд дээрэ үгэ хэлээ.

А. М. Румянцев үгынгөө түгэсхэлдэ Бельгиин коммунистическэ партиин национальна XII съездэдэ эльгээһэн КПСС-эй ЦК-гэй амаршалгые уншаа.

Съездын делегадууд КПСС-эй ЦК-гэй амаршалгые нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Шэнэ Центральна Комитедтэ съезд 73 хүниие һунгаа.

Съездын һүүлээр Бельгиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй түрүүшын пленум боложо, ЦК-гэй Политбюро болон секретариат тэрээн дээрэ һунгагдаа. (ТАСС).

Цейлоной парламентын делегаци Москва ерэбэ

Советскэ Союзай парламентска группын уряалаар СССР-тэ ерэһэн Цейлоной парламентын делегаци апрелиин 24-дэ Ташкентһээ самолёдоор Москва ниидэжэ ерээ. Цейлонһоо ерэһэн айлшад Таджикистанаар, мүн Узбекистанаар ябаа юм. Сенатор К. Виджесингхе делегациие толгойлно.

(ТАСС).

Ботвинник Смыслов хоёрой наадан

Дэлхэй дээрэ шатараар түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэгшэд апрелиин 23-да Москвада, Чайковскиин нэрэмжэтэ концертнэ зал соо 20-дохи наадаяа үнгэргэбэ. В. Смыслов сагаанаар наадаа. 42-дохи ябадалдань наадан хойшолуулагдаһан байна.

Апрелиин 24-нэй үдэр наадаяа үргэлжэлүүлэнгүй Ботвинник шүүгдэһэнээ мэдэрээ.

Тиигэжэ нааданай тоо 11,5:8,5 боложо, гроссмейстер В. Смыслов түрүүлжэ ябана.

Шатараар дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүүрэхэ дүтэлбэ. Үлэһэн дүрбэн нааданда Смыслов ори ганса очко абаа һаа, илажа, шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэзэргэдэ хүртэхэ байна.

Мүрысөөнэй 21-дэхи наадан апрелиин 25-да болохо. (ТАСС).

Манай республикын һонин

Шэнэ завод

Улан-Удын мелькомбинадай дэргэдэ ниитын малда хэрэгтэй концентрированна тэжээл бэлдэхэ завод баригдажа дүүргүүтэй байна. Тус заводой барилгада гүрэн 3 миллион түхэриг һомолһон байгаа. Заводтохи бүхы хүдэлмэри ехэнхидээ оньһожоруулагданхай.

Заводой доторой түхеэрэлгын хабсаралга дээрэ ажаллаһан С. И. Родионов, И. А. Тресков гэгшэдэй бригаданууд һайнаар хүдэлһэн байна. Эдэ бригадынхид Майн 1-нэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ороод, халаанайнгаа даалгабари 130—150 процент дүүргэнэ. Мүн слесарь М. К. Сафронов оролдосотой ажалаараа шалгараа. Энэ нүхэрэй тодхоһон нарин түхеэрэлгэнүүд һайн шанартайгаар хэгдэжэ, шалгалта дээрэ эрхим сэгнэлтэ абаа.

Мүнөө үедэ тус завод дээрэ шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхагдажа байна. Мүн заводто ажаллаха хүдэлмэришэд абтаад, ажал хүдэлмэритэйгөө, машина түхеэрэлгэнүүдтэй танилсажа байна. Халаанай мастераар хүдэлмэрилхэ Е. Барскова, З. Кузьмина, Л. Гришина, Г. Пестеров, дозировщигууд Дорофеева, Панченко болон хамта 12 хүн Иркутск ошожо, тэндэхи заводто һара тухай ажаллажа, мэргэжэл шудалаад ерээ.

Энэ завод сүүдхэдээ 100 тонно концентрированна тэжээл бэлдэхэ хүсэтэй юм. Тиимэһээ заводой хүдэлжэ эхилхэдэ манай республикын колхозууд болон совхозуудай ниитын мал (гахай, эбэртэ бодо мал) иимэ тэжээлээр хүсэд хангагдаха байна. Энээнэй урда тээ концентрированна тэжээл манай республикада бусад хизаар, областьнуудһаа асаргадаг байгаа.

Д. Цыбикжапов.

Республикымнай аймагай центрнүүдтэ

Доодо-Тори тосхондо

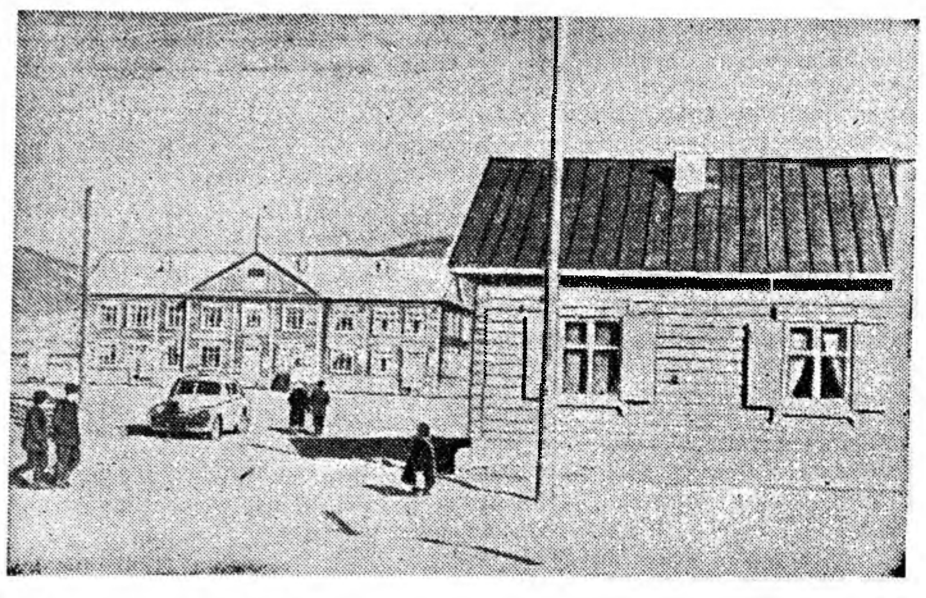
Зэдын уужам дайдада замда ябаһан хүн бүхэн үргэн талын дунда аяар холоһоо жэрыһэн Ториин аймагай центр Доодо-Тори тосхониие хараха байна. Машинаар ута үйлсые зүбшан үнгэрхэдөө ямар барилганууддай бодоһые баһал һонирхожо харамаар. Үнэхөөрөөшье һүүлэй хэдэн жэлдэ энэ тосхон танигдашагүйгөөр хубилаа.

Тосхондо 500 һуралсадай һураха хоёр дабхар байшан, партиин айком, аймгүйсэдкомой байшан баригдаһан байна. Мүн үнгэрһэн жэлдэ магазин, гостиница, бани, хэдэн байрын гэрнүүд баригдажа дүүргэгдэв. Энэ жэлдэ пекарни, столово баригдажа дүүрэбэ. Культурын байшан баригдажа дүүргэгдээд, гоёолтонуудынь хэгдэжэ байна. Олон гэрнүүд һэльбэн заһабарилагдаа. Мүн почтын гэр шэнээр баригдаа.

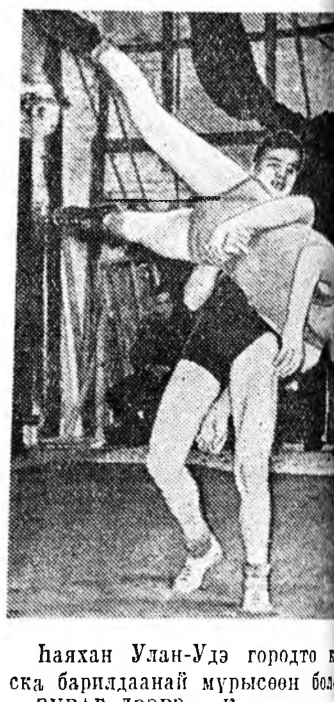
Тосхоной дээдэ үзүүртэ Ториин МТС оршодог. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэшье барилгын талаар ехэхэн ажал хэгдээ. Эндэ машинно-тракторна мастерской, механизаторнуудай байха хамтын байра баригдаа. Хоёр-хоёр квартиратай стандартна олон гэрнүүд баригдажа байна. Иимэ хоёр гэр баригдажа һаяар ашаглалгада үгтэхэнь. Тосхондомнай 1957 оной 2—3 кварталда олохон гэр баригдахаар хараалагданхай.

Иигэжэ Ториин аймагай центр Доодо-Тори болбосон түхэлтэй боложо байнхай.

Д. Дугаров, С. Табдаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Доодо-Тори тосхоной гостиница ба Соведүүдэй байшан. А. Мантаевай фото.

Һаяхан Улан-Удэ городто ... ска барилдаанай мүрысөөн бо...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Красная звезд... жэ һайндуранай бүлгэмэй гэшүү... раков Суй Си-жин хоёр барилда... на. Нүхар Чураков БМАССР-эй ч... болоһхой. Л. Хайдурова...

Ахын колхозуу... автомашина аб...

Һүүлэй жэлнүүдтэ Ахын ай... колхозууд, эмхи зургаан... машина олоор абана. ... Шулуута», «Улаан-Аха» кол... 1—1 автомашинатай болож... тук Мондо хоёрой хооронд... аймагта хэрэгтэй эд бараа, ... лой зүйлнүүдые зөөжэ, кол... һара бури 15—20 мянган т... олзо орууна.

Мүн Орлигой дунда һу... аймгүйсэдкомой коммунальн... хын, харгы замай таһагууд ... шинэнүүдые худалдажа аб...

Д. Ду...

Эдэбхитэй колхоз...

Түнхэнэй аймагай XX пар... дын нэрэмжэтэ колхозой ... Хамаган Иванович Шарга... үндэр наһатай болобошье, ... зой ажалда эдэбхитэйгээр ... на. Энэ жэл тарялангай ... ургаса абахын тула дэлгэрһ... сэлдэ хубитаяа оруулалсан... Шаргакшанов 2 тонно үн... луулба.

С. Та...

Һургуулиин клуб

Закаменай аймагай Санаги... да һургуулида 200 хүнэй һу... клуб баригдажа дүүргүүтэй... Барилгадань «Байкал» кол... дархашуул туһална.

Б. Дыл...

Хүнгэн атледүүдэй мүрысөөн

Хүнгэн атлетикээр республ... түрүү һуури эзэлхын түлөө ... рай мүрысөөн үнгэргэгдэбэ... мандна ба өөһэд хоорондын ... һургуулиин түлөө 200-гаад спо... нүүд эндэ мүрысөө.

Мүрысөөн 100 метрын ур... гаар эхилээ. 100 метр талые ... секунда соо гаталжа ... (ПВЗ) түрүү һуури эзэлбэ. ... нэрнүүдэй дунда Мартынцев... мэр замай техникум) илаба. ... 800 метрын урилдаанда н... нүүдэй дундаһаа Поплевин... ветинститут), 1500 метрын ... дааанда — эсэргүүлэй дундаһа... ритонов («Буревестник»)... гарба.

10 километрээ спортивна ... гаар Вершинин (Ажалай р... нүүд) баранаие ахин гараа... 10 километрые 54 минута 3... да соо гаталаа.

Диск шэдэлгээр эрэшүүлэй... даһаа — Бараев («Буревестн... эхэнэрнүүдэй дундаһаа Вин... («Байкал») гэгшэд шалгара...

Утые харайлгаар болоһон ... сөөн ехэ һонирхолтой байба... ревестник» бүлгэмэй спорт... Токова 4 метр 54 сантиметр... харайжа түрүү һуури эзэлэ... шүүлэй дундаһаа Конев (З... институт) 5 метр 90 сантим... райжа түрүүлбэ.

Командануудай хоорондын ... сөөндэ түрүүшын группада «... вестник» бүлгэмэй команд... Хоёрдохи группада — түмэр... техникумэйхин баранаие ... рна.

Р. Гавр...

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын апрелиин 2... номерто толилогдоһон «ССС... Министрнүүдэй Соведэй Түр... шын Нэгэдэхи Орлогшо А. И... Австри мордобо» гэһэн ... сэлэй гурбадахи абзацые ... уншаха гэһэн тухай: «Австрин... рэгүүдээр СССР-тэ Грубмайр ... Микояниие үдэшэгшэдэй ... байлсаа».

КИНО ГЭМЫНЬ УРДАА, ГЭМШЭЛЫНЬ ХОЙНОО

Одессын киностудиин табиһан «Минии басаган» гэжэ уранһайхан фильм республикымнай кинотеатрнуудай экранууд дээрэ харуулагдажа байна.

Хүгшэн болоһон төөдэйшье, хориндоо дүтэлжэ ябаһан холшор залуухан хүбүүд, басагадшье хамаагүй энэ фильмые һонирхон харана. Харагшадай һонирхохошье гайхалтай бэшэ. Юундэб гэхэдэ, социалистическэ общество дотор гэр бүлые бэхижүүлхэ ябадал гэрлэгшэдэй хүбиин, өөһэдынь лэ хэрэг бэшэ, харин гүрэн түрын удхаашартай ниитын хэрэг болонхой. Манай обществын эгээн эхин эмхи болохо гэр бүлын эбтэй эетэй, бата бэхи байха бүринь, үхибүүд зүбөөр хүмүүжүүлэгдэдэг, гэр бүлэ болгоошье өөһэдөө согтой залитай солбон хүхюунээр хүдэлжэ, ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа, Эхэ орондоо аша туһа ехээр хүргэдэг бшуу.

...Далай шадарай нэгэ город. Боро харанай боломсоор городой үргэн гудамжанууд электрын галаар ялараадхина. Юрын ажалай үдэр дүүрээд, аба, эжынэрынь гэртээ бусажа, ан бүн болоно. Эбтэй эетэй, золтой жаргалтай ажаһуудаг олон мянган бүлэнүүдэй нэгэн — Тимофей Кочанай бүлэтэй танилсанабди. Энэ айлай басаган 16 наһа хүрэжэ, эхэ, эсэгэнь басагандаа бэлэг хүдалдан абана, басаганайнгаа түрэһэн үдэрые тэмдэглэхээр бэлэдхэнэ. Эсэгэнь басагаанайнгаа дневник хаража, ямараар һуража байһыень шалгана. Тобшоор хэлэхэдэ, советскэ бүлын юрын лэ байдал эндэ харуулагдана. Үүлэгүй сэлмэг огторгойдо аадарай хара үүлэнэй гэнтэ баглайрһандал, Светланын түрэһэн эсэгэ гэб гэнтэ үзэгдэжэ, эбтэй жаргалтай Кочанай гэр бүлэдэ бэрхэтэй байдал тохёолдоно.

16 наһатай Светлана басаганай үргэһэн эсэгэ түрэһэн эсэгэ хоёрой хоорондо зурилдөөн болоно. Нэгэ талаһаа энэрхы һайхан сэдьхэлтэй, сэхэ сэбэр зантай манай совет үеын хүн — арадай судья, Светланын үргэһэн эсэгэ Тимофей Кочан (артист И. Дмитриев); нүгөө талаһаа, хара аминайнгаа хэрэг юунһээшье дээгүүр бодоод, үелһэн нүхэрөө, үрибэеэ орхижо арилһан, арбан дүрбэн жэлдэ һурагүй зайгуултан зольборжо ябаһан аад, хүгшэрхэ тээшээ эсэгэ болохо эрхээ хуулиин өөһөр баталуулха «талаан» туршалаха город һаа ерэһэн Вадим Мирский (артист В. Аксенов) —Светланын түрэһэн эсэгэ харуулагдана.

Энэ хоёр эсэгэнэрые зэргэсүүлэн гаргахын хажуугаар, мүн һаяшаг гэр бүлэ болоһон залуу айл—Павлик Даша хоёрые харуулхадаа, сценари бэшэһэн Николай Таубе олониитэдэ ехэ аһа туһатай, иланаяа залуушуулай һургаал абамаар юумэнүүдые олоно шадаа.

Гэр айл боложо түбхинэхэ хэрэгтэ, бүлынгөө уялгануудта һэбхи хэнгэнээр хандадаг ушар, иимэ эндүүтэй ябадалай хойшолонгууд «Минии басаган» гэжэ фильм дотор шүүмжэлэгдэнэ. Юумэ үзөөдүй, гүлмэр залуухан Светлана басагые түрэһэн эсэгэ нэрэтэй В. Мирскиин элдэб арга мэхэр, нялуун зөөлэн үгөөрөө сагууралта бэе тээшээ татажа байрадаа абашана. Тиигэбэшье, Светлана эндүүрһэнээ мэдэжэ, үргэһэн эсэгэдээ, түрэһэн эхэдээ дахин бусана.

Түрэһэн үрөөэ, гэр бүлэеэ сэдьхэлгүйгөөр хаяжа ошоһондоо Мирский хара буунa. Хожомдоошье һаань, һая гэмээ мэдэрэн гэмшэжэ, далияа гэмтээһэн шубуун гэнгээр шугшыгаад, халсарһан тархяа маажаһаар үлэнэ. Тэрэниие хайралха хүн үгы.

Совет хүнүүдэй эрхые хамгаалха, тэдэниие коммунис өөһор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ арадай сүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Гэбэшье, советскэ сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргэнь, гэр бүлые бэхижүүлхын тула үдэр бүхэндэ гаргадаг оролдолгонь манай кинодо мүнөө болотор хүсэд һайнаар харуулагдаадүй байгаа. «Минии басаган» гэжэ фильм табигшад арадай сүүдэй энэ һайн һайхан үүргые шадамараар, зүбөөр харуулаа. Сүүдэй боложо байхань эндэ хоёр дахин харуулагдана. Светлана басагаһа эсэгэнэйдэнь үлөөхэб гэһэн асуудал сүүдэй түрүүшын заседани дээрэ хаража үзэгдэнэ. Тэдэ тэрэ асуудалые Светлана өөрөө шиидхэнэ.

...Эсэгэ болоһон хүндэтэй, харюусалгатай уялгаа хүсэд мэдэрээгүй, хүнгэн машинын жолоошо Павлик һамганайнгаа нарайлалгын гэртэ байһан «һамбаандань» хахадай халуунтай болод гээд, нэгэ залуухан басагантай танилсана. Тэдэ «болон гүй юумэнһээ буладай үзүүр хүхардаг» гэжэ арадай дунда хэлсэдэг мэтээр, һамганиинь үбгэнэйнгөө һалиһайрдаһые тухайлаад, ушар байдалыень хүсэд мэдэнгүй, бодомжолжо үзэнгүй басагаяа абаад, эхэдээ ябашана. Дашын голхорхо, гомдохонь буруу бэшэ. Зүгөөр, «урай түргэн бэе зобоодог, уулын үндэр мори тамалдаг» бшуу.

Даша «һалахам» гэһэн мэдүүлгэ сүүдтэ барина. Тиигэжэ хоёрдохёо арадай сүүдэй заседаниин зал соо Дашатай ушарнабди.

Түрүүшын заседаниин үедэ судья Кочан харюусагша (ответчик) боложо В. Мирскитай заргалдан, эсэгэ болохо эрхээ хамгааһан һаа, хоёрдохи заседанида түрүүлэгшээр һууна. Гэр бүлынхидые эблэрүүлжэ, арсалдааень дэбэргэнгүй номгоруулжа, бэе бэедээ хүлисэнгүй хандадаг болгохо, тиин советскэ гэр бүлын эбтэй эетэй байдал дахин тогтоохын түлөө арадай судья Кочанай ямар ехэ бодомжотойгоор хандадагынь шадамараар харуулагдана.

—Та хоёр бэе бэедээ дуратайлта. Сэдьхэл зүрхэнэйнгөө энэ һайхан холбоодо хайратайгаар хандыт,—гэжэ судья Кочан Даша Павлик хоёрто хандан хэлэнэ. Даша түрүүшээр Павлигай үгэдэ этигэнэгүй. Тиигэбэшье үхибүү хүмүүжүүлхэ, үе наһан соогоо сургаа ээм ээмээ тулалсан ябаха хэрэгэй ехэ байһые ойлгожо, Дашань хүлисэнэ. Тэрэ хоёр дахинаа эблэрнэ. Сүүдэй үүргын ямар ехэ байһаниинь эндэ эли тодоор харагдана. Артист И. Дмитриев судья Кочан боложо яһала һайнаар наадана гэхээр.

Энэ фильмын үшөө нэгэ онсо талань юуб гэхэдэ, фильм табилсагшад ехээр гоёон наадаха гэжэ оролдонгүй, гэр бүлэ соо ходо боложо байдаг ушарнуудые адлишүүгаар харуулна. Энэнь тус фильмын хүмүүжүүлхы үүргые бүри ехэ болгоно.

Зүгөөр, энэ фильм нэгэ ехэхэн дутагдалтай гэжэ һанагдана. Светлана басаган (артистка В. Радунская) хоёр эсэгынгээ алинда ошохоб гээд тээлмэрдэжэ байхадаа, алхан дээрэ үргэжэ хүн болгоһон эхэ Наталияа (артистка Г. Двойникова) мартажархина. Энэнь тон аягүй байна.

Эхэ басаган хоёрой хөөрэлдөөн мүн лэ хүмүүжүүлхы ехэ удхатай. Светланын түрүүшынхээ дурлажа байһые таагаад, эхэ Наталинь басаганайгаа асуудалда иигэжэ харюусана: «Эдир залуудаа эндүүрхэнь хэбэрэг байдаг юм. «Зай» гэжэ үгэеэ үгэхэһөө түрүүн хэд жэлээжэ бодоһон, эсэгыешни нилээд шэнжэһэн, өөрыгөөшье хаража үзэһэн байгааб».

Нээрээшье, гэрлэхэ, айл бүлэ болохо хэрэгтэ һэбхи хүнгэнөөр хандадаг, үсэглэдэрынь танилсаад, үглөөдэрынь гэрлэдэг ушар заримдаа манайда үзэгдэдэг гээшэ. Тэрээнһээ боложо Павлик Даша хоёршуу, тэрэнһээ холо доро хойшолонгуудтай ушарнууд гардаг.

Энэ талаараа тус фильм залуушуулда яһала туһатай, хүмүүжүүлхы ехэ удхашанартай байна.

С. Бадмаев.

Редактор Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря—27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров —16.

Н 00410. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 2149